

LETO XXII. Stev. 100

GLAVNI IN ODGOVORNI

UREDNIK

IVAN SINKOVEC

UREJA UREDNIŠKI ODBOR

List izhaja vsak dan razen
petka — Cena 10 dinarjev

Ljudska PRAVICA

LJUDSKA PRAVICA
USTANOVLJENA 1. OKTOBRA
1944 — MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT DNEVNIK IN
TEDNIK OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL. 1944 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
— OD 1. JUNJA 1945 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z »BORBO«

BULGANIN IN HRUSCEV V RAZGOVORU Z NOVINARJI

Globlje zaupanje med SZ in Britanijo

kljub različnim interesom in tudi še nepopravljanim sporom v mednarodnih vprašanjih

London, 27. apr. (Tanjug). Pred odhodom iz Londona sta se sovjetski državnik Bulganin in Hruščev danes dopoldne sestala z novinarji. K razgovoru se je zbralo okrog 400 novinarjev iz skoraj vseh držav sveta ter mnogo filmskih in televizijskih smatlecev.

Maršal Bulganin je prebral obširno izjavo, v kateri je povzel sadove desetdnevnega obiska v Veliki Britaniji. Poudaril je, da ob odhodu v Sovjetsko zvezo navdajajo prijateljska čustva do britanskega ljudstva in do britanske vlade spričo velike gostoljubnosti, ki so jima jo izkazali. Izrazil je trdno prepričanje, da britansko ljudstvo ne bo vojne in da težijo po dobrih stikih s sovjetskimi ljudstvom. Naš obisk v Veliki Britaniji, je dejal, nam je omogočil, da smo obnovili osebne stike z vodilnimi britanskimi možmi. Zahvalil se je za pristranski sprejem, ki so ga pripravili njemu in Hruščevu kraljica Elizabeta, edinburški vojvoda, ministrski predsednik Eden in drugi britanski predstavniki.

Bulganin je dejal, da je prišlo v razgovorih tudi do znanih težav. Čudno bi bilo, če bi prišlo, če bi teklo vse gladko, kajti mnogo laže je pokvariti odnose med deželami, kakor jih izboljšati. »Med nami so odprta vprašanja in tudi nesporazumi. Toda predstavniki obeh dežel, ki so sodelovali v razgovorih, so upoštevali dejstvo, da imata obe državi veliko odgovornost za ohranitev miru med narodi. Če je komu to všeč ali ne, Sovjetska zveza in Velika Britanija bosta pod pritiskom dogodkov tako ali drugače našli sporazumne ureditve bistvenih problemov, ki se tičejo ohranitve miru,« je dejal Bulganin.

Boljši stiki so v interesu narodov obeh dežel

Sovjetski ministrski predsednik je dalje dejal, da tiči osnovni uspeh britansko-sovjetskih pogajanj predvsem v obojestranskem priznanju, da je krepitev sovjetsko-britanskih stikov v prid narodu obeh dežel.

Prizadevamo si, je rekel, da bi bili naši odnosi z Veliko Britanijo prijateljski, toda ne za ceno poslabšanja njenih prijateljskih stikov z drugimi deželami. Velika Britanija, ki ima prijateljske stike z ZDA, bi nam lahko pomagala, da bi tudi mi vzpostavili dobre odnose z njimi. S Francijo smo že ustvarili odnose, ki niso slabi. Bulganin se je dalj časa zadržal pri problemu razorožitve. Sedanjim razgovorom v ožjem obsegu razorožitvene komisije OZN so na zelo slabi poti. Bulganin je poudaril nedavne predloge sovjetske vlade in v zvezi s sklepi britansko-sovjetskih razgovorov o tem vprašanju dejal: »Upamo, da bodo volesele ustavile tekmovalnost v oboroževanju. SZ si bo vsekakor še nadalje prizadevala, da bi pomagala k ureditvi tega problema. Da bi ustregla zahodnim veslešam in omogočila sporazum, je pripravljen, obravnavati tudi omejitve običajne oborožitve hkrati s prepovedjo atomskega orožja, vendar ne da bi pri tem sporazum o konvencionalni oborožitvi pogojno vezali na sporazum o atomskem orožju.«

V razgovorih o položaju na Blžnjem in Srednjem vzhodu so razlike v glediščih obeh dežel ostale. Vendar sta obe strani izrazili trden namen, da olajšata ohranitev miru in varnosti na tem področju. V deželah na Blžnjem in Srednjem vzhodu niso Sovjetska zveza nobenega drugega interesa razen interesov miru in mednarodnega sodelovanja med narodi na podlagi spoštovanja njihove nacionalne neodvisnosti, suverenosti in nevmesavanja v njihove notranje zadeve.

Zboljšanje trgovinskih in kulturnih stikov

Glede krepitve trgovinskih odnosov med obema deželama je Bulganin izjavil, da so se sporazumeli o znatni razširitvi trgovinske menjave blaga. SZ je proti sleherni diskriminaciji v mednarodni trgovini. Sedanje omejitve so posledica hladne vojne. Toda časi se spreminjajo in je napočil čas, ko jih je treba opustiti in široko odpreti vrata mednarodni trgovini.

Potem je poudaril velik pomen sklepov o nadaljnji krepitvi stikov na kulturnem, znanstvenem in tehničnem področju. Na koncu je izjavil, da sta Hruščev in on povabila ministrskega predsednika Edena v Moskvo na obisk in da je Eden vabil sprejel, vendar datuma obiska še niso določili.

Na vprašanje novinarjev je potem v glavnem odgovarjal Nikita Hruščev. Na vprašanje, ali bodo sovjetski voditelji zastavili svoj vpliv, da bi vzhodne dežele zmanjšale dobave orožja deželam Blžnjemu vzhodu, je dejal:

Hruščev o rezultatih razgovorov

»To je zelo kočljivo vprašanje, toda mi se mu ne želimo izogniti. Dejansko naša država nikomur ne pošilja orožja in mi bi želeli, da teh dobav sploh ne bi bilo. Mislim pa, da bi bilo napak, če bi rekli, da nečemo prodajati orožja državam, ki bi ga od nas zahtevale. Razlog je v tem, da pošiljajo orožje na Blžnji vzhod tudi druge države. Če pa bi bilo moč prek

OZN ali kako drugače doseči sporazum o opustitvi dobav, bi mi sprejeli tako obveznost, ki bi pripomogla k pomirjenju v teh krajih.«

Na vprašanje, ali bi sovjetski voditelji obiskali ZDA in Francijo, je Hruščev odgovoril: »Mi smo predstavniki velike države z velikimi in številnimi odgovornostmi in nimamo dosti prostega časa. Toda če bi prišlo do ugodne priložnosti in pogojev, bi bili pripravljeni obiskati katerokoli deželo.«

Na vprašanje, ali sodita, da sta z obiskom v Veliki Britaniji nekaj dosegla, in ali je bilo njuno bivanje koristno, je Hruščev izjavil: »Prepričani smo, da smo veliko dosegli in da je bil naš obisk zelo koristen. Glavna stvar, ki smo jo dosegli, je večje zaupanje med SZ in Veliko Britanijo. Za nas je zelo važno, da smo se vnovič prepričali, da niti britansko ljudstvo niti britanska vlada ne četa vojne.«

Ob odhodu iz Londona

London, 27. apr. (AFP). Pred odhodom iz Londona v Portsmouth je predsednik sovjetske vlade Bulganin novinarjem izjavil: »Po naših razgovorih bodo nastale nove možnosti za zboljšanje stikov med našima dvema

MOSKVA O USPEHIH

obiska sovjetskih državnikov v Veliki Britaniji

Moskva, 27. apr. Prvi odziv moskovskih političnih krogov na sadove sovjetsko-britanskih razgovorov se glasi: Doseženi so bili lepi uspehi. Argumenti: pogajanja so nedvomno prispevala k izboljšanju britansko-sovjetskih odnosov, ustvarjena je bila podlaga za razvijanje sodelovanja na političnem, gospodarskem in kulturnem področju. Londonski razgovori sovjetskih in britanskih državnikov so pokazali, da je moč najti pot sodelovanja med Vzhodom in Zahodom na načelih koeksistence, ki so zdaj ne samo uresničljiva, temveč tudi nujna. Razgovori so prispevali k nadaljnjemu popuščanju mednarodne napetosti.

Takšen je prvi splošen vtis v Moskvi.

Prvi sestavki v sovjetskem tisku kažejo, da se pesimistične napovedi nekaterih zahodnih komentatorjev niso uresničile. Tako poroča »Pravda«, da se uspeh razgovorov zrcali ne samo v vzdušju medsebojnega zaupanja in tudi ne le v odkriti in realistični izmenjavi misli, temveč tudi v določenih stvarnih rezultatih. Tako sta se na primer, pravi »Pravda«, sovjetska in britanska vlada sporazumeli, da je treba prepovedati atomsko orožje in se dejansko zavzeti za omejitve oborožitve, o krepitvi neposrednih gospodarskih in kulturnih stikov. Doseženi uspehi, pravi »Pravda«, bodo izhodiščna

Maroška samouprava

Upravna in varnostna oblast v rokah maroške vlade — Vprašanje ameriških oporišč v Maroku

Rabat, 27. apr. (AFP). Francoški visoki komisarjat v Maroku je sinoči objavil, da so maroški vladi prepustili upravo in javne varnosti v deželi. Za vse upravne zadeve bo odlej pristojen izključno maroški notranji minister.

Francosko orožništvo bo začasno še nadalje opravljalo svoje posle, dokler ne bodo sklenili podrobnih sporazumov, s katerimi bodo uredili način, kako bodo te sile stvali na razpolago maroški vladi. Kar zadeva francoske oborožene sile, pa je v komunikaciji rečeno, da ostane njihov status v skladu s sporazumom z dne 2. marca v prehodnem obdobju nespremenjen.

Maroški zunanji minister Balafred, ki je bil včeraj imenovan na ta položaj, je javil, da se bo zavzemal za ureditev »prijateljskih odnosov Maroka s prijateljskimi deželami, posebno še s Francijo in Spanijo«. Dejalo je, da bo njegova vlada skušala utrditi prijateljske odnose tudi z muslimanskimi državami.

Balafred je izrazil mnenje, da francosko-maroške konvencije Maroka ne zadržujejo, da ne bi takoj ustanovil svojih diplomatskih predstavništev v tujini. Glede ameriških oporišč v Maroku je dejal, da bodo ta problem vsekakor kmalu obravnavali.

deželama. Naše razprave so pokazale, da je moč na podlagi miriljubne koeksistence doseči sporazum med Sovjetsko zvezo in zahodnimi državami.

Posebni vlak s sovjetskimi državnikoma je zapustil londonsko postajo Victorio ob 11.10.

Predsednik republike spet v Beogradu

Beograd, 27. apr. (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito se je sinoči vrnil iz Brionov, kjer je prebil ta mesec, v Beograd.

Predsednik Tito na poti skozi Ljubljano

V četrtek dopoldne je potoval skozi Ljubljano v Beograd predsednik Tito s soprogo in ožjim spremstvom. Dobre pol ure se je zadržal v Klubu ljudskih poslancev, nato je odšel v sanatorij Emona. Prebivalci Ljubljane so draga gosta in njegovo spremstvo pristrčno pozdravljali.

OBISK NORVEŠKEGA ZUNANJEGA MINISTRA /ZAKLJUČEN

RAZŠIRITEV VEZI IN STIKOV

Skupni življenjski interesi na okrepitvi miru, medsebojnem razumevanju in sodelovanju vseh dežel

Postojna, 27. aprila. (Tanjug) Norveški zunanji minister Halvard Lange je danes po teden dni trajajočem obisku zapustil Jugoslavijo. K nam je prispel na povabilo državnega sekretarja za zunanje zadeve Koče Popovića, ki bo ministru Langeju v kratkem vrnil obisk.

V naših krogih poudarjajo, da so bili razgovori ministra Langeja s predsednikom republike Titom, predsednikom Zvezne ljudske skupščine Mošo Pijadom, podpredsednikom Zveznega izvršnega sveta Edvardom Kardeljem in državnim sekretarjem za zunanje zadeve Kočo Popovičem zelo uspešni in da je moč po tem obisku pričakovati nadaljnjo okrepitev sodelovanja ter razširitev prijateljskih stikov med Jugoslavijo in Norveško.

Minister Lange in njegova soproga ter spremstvo so si danes ogledali Postojnsko jamo, popoldne pa so z avtomobili odpotovali v Benetke, od koder se bodo

vrnili v Oslo. V Postojni so jih ob odhodu pozdravili državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović s soprogo in več drugih naših predstavnikov.

Sodelavcu »Tanjug« je minister Lange pred odhodom izjavil, da je z obiskom zelo zadovoljen. »Ta obisk,« je rekel, »je potrdil moje prejnjše prepričanje, da so medsebojni obiski važni in da je za izmenjavo misli med državni boljše, če se osebnostno sestanejo. Iz srečanja z vašimi ljudmi in obiska nasploh sem dobil neposredne vtise o vaši deželi in zdaj boljše razumem probleme Jugoslavije.«

O razgovorih, ki jih je imel s predsednikom republike Titom in drugimi jugoslovanskimi državnimi voditelji, je minister Lange rekel, da so bili zelo koristni. »Pravo zadovoljstvo je imeti razgovore s takimi ljudmi o sedanjem mednarodnem položaju,« je nadaljeval. »To vzpodbuja obe strani, da si izpopolnita sliko vse-

ga, kar se dogaja na svetu.« Minister Lange je zlasti poudaril, da so bili njegovi razgovori z jugoslovanskimi državniki pristrčni in odkriti.

Na vprašanje, kakšni so po njegovem mnenju glavni sadovi njegovega obiska v Jugoslaviji, je minister Lange odgovoril, da je razen izmenjave mnenj o najbolj perečih mednarodnih vprašanjih najvažnejša razširitev medsebojnih stikov in vezi, o katerih je rekel, da se bodo razvijali tudi v prihodnje. Opozoril je na to, da Jugoslavija in Norveška tesno sodelujeta v OZN in drugih mednarodnih organizacijah. Poudaril je, da pri tem ni da bi morali zmeraj imeti enaka gledišča, kajti obravnavanje nekaterih strani zunanje politike ni, da bi moralo biti povsem enako. »Toda,« je nadaljeval norveški zunanji minister, »različno obravnavanje posameznih problemov ne pomeni, da so tudi naši cilji različni. Obe deželi sta življenjsko zainteresirani na tem, da se prepreči vojna na svetu ter okrepi mir, medsebojno razumevanje in sodelovanje vseh dežel.«

Norveški zunanji minister je nadalje dejal, da z radostjo pričakuje obisk državnega sekretarja Koče Popovića na Norveškem. Govorec o nadaljnjem jugoslovansko-norveškem sodelovanju je opozoril na to, da se je že več Norvežanov mudilo v Jugoslaviji oziroma Jugoslovancev na Norveškem in da bi se morali takšni medsebojni obiski nadaljevati tudi v prihodnje. Po njegovem mnenju je treba razširiti izmenjavo študentov, profesorjev, umetnikov in drugih ter povečati število umetniških razstav ene dežele v drugi, kar bodo vsa ta pota in načini koristni za boljše medsebojno razumevanje.

Minister Lange je ob koncu želel Jugoslaviji čim uspešnejši

nadaljnji razvoj in rekel, da je za to nujno potrebni pogoj mir na svetu. »Upam, da bosta Norveška in Jugoslavija skupaj z drugimi deželami, ki goje skupno željo — zagotoviti mir, ta cilj dosegli.«

Na poti skozi Trst

Trst, 27. apr. Na povratku iz Jugoslavije se je danes ustavil v Trstu norveški zunanji minister Lange s soprogo. Visokega gosta je z obmejnega bloka Fernetiči spremljalo preko meje jugoslovanski generalni konzul v Trstu Mitja Vošnjak, medtem ko mu je na italijanski strani zaželel dobrodošlico predstavnik vladnega generalnega komisarja dr. Palamare.

Norveški zunanji minister je ob svojem prihodu v Trst izjavil, da je njegov obisk v Italiji zasebnega značaja. Na vprašanje, kako je bil zadovoljen z obiskom v Jugoslaviji, je dejal, da je bil z obiskom zadovoljen in da je potekal v prijateljskem vzdušju.

Priprave na volitve na Tržaškem

Trst, 27. apr. Danes opoldne je potekal rok za vložitev kandidatnih list za občinske in pokrajinske volitve, ki bodo 27. maja. V tržaški občini je bilo za občinske volitve vloženo 13 list, v miljski občini 5, v dolinski 4, v devinsko-nabrežinski 3, v zgornjski in repenabrežski pa po 2 listi.

VREMENSKA NAPOVED

za soboto, 28. aprila
Pretežno oblačno z vmesnimi padavinami. Temperatura brez večjih sprememb.

Izgledi vremena do ponedeljka: nestalno vreme, vmes še nekaj padavin.

Stanje ob 13. uri:

Področje nizkega zračnega pritiska se nad zahodno, srednjo in južno Evropo še vzdržuje in povzroča nestalno vreme z vmesnimi padavinami.

TRGOVINSKA ZBORNICA ZA SLOVENIJO POLAGA OBRACUN SVOJE DEJAVNOSTI

STABILIZACIJA IN UMIRITEV TRGA

NAJVAZNEJSI NALOGI TRGOVINE

Rogaška Slatina, 27. aprila. V dvorani Zdraviliškega doma v Rogški Slatini se je včeraj dopoldne začel četrti občni zbor Trgovinske zbornice za Slovenijo, ki ga v imenu delovnega predsedstva vodi Vencelj Perko. Ker je predsednik zbornice Mara Dermastia odsotna zaradi bolezni, je predsedniško poročilo podal podpredsednik zbornice Franjo Novak.

Predsedniško poročilo navaja v uvodu, da je zbornica vse skupaj lanskega obnovega zboru uspešno izvršila in z marsikaterim predlogom podprla. Njena naloga o organizaciji odkupa kmetijskih pridelkov so v celoti obveljali, pravilno je izvedla tudi predpise o organizaciji trgovinskega omrežja, ki so izredno razširili in specializirali. Premalo pa je bilo uspešnih pri utrjevanju poslovne poštenosti in dobrih trgovinskih odnosov. Kodeks posebnih ukazov za pobijanje nedopustnih načinov konkurence in veržne trgovine bo treba brezopogojno uveljaviti v novi poslovni dobi. Najmanj je zbornica uspešna na področju zbiranja znanj in izkušenj, ki so potrebni za uspešno delovanje trgovinskega omrežja, ki so potrebni za uspešno delovanje trgovinskega omrežja, ki so potrebni za uspešno delovanje trgovinskega omrežja.

Predsedstvo se je strinjalo s predlogom, naj »Gospodarsko razstavišče, ki ga je ustanovila Zbornica, nadalje posluži kot finančno samostojni zavod, toda z izvršnim svetom LRS kot ustanoviteljem. Zbornica se je lotila važnih vprašanj, kakor so: rekonstrukcija industrijskega, prometnega sistema in kooperacija med podjetji, dajala je pobude za rešitev vprašanj industrijske lastnine, prizadevala si je za ureditev lastnega trga in industrijskega solstva, glede akcij za prodajo uvoženega blaga pa meni, da niso posreženi način urejanja trga. Delo z Zvezo trgovinskih zbornic se nadaljuje bolj širje, vendar so v sodelovanju nastopile nekatere težave pri obravnavanju določenih problemov in načina dela zveze gotovo pomagala urediti.

V minulih poslovnih dobi je bil zlasti važen začetek družbenega upravljanja v trgovini z ustanovitvijo potrošniških svetov. V blagovnem prometu pomeni minulo razdobje, da so kmetijske zbornice, ki so ga sprejemale, poskušale k komercialnega poslovanja in kvalitete, lakota po blagu in podobno. Predloma temu razdobju pomenijo sklepi s posvetovanjem o ekonomskih vprašanjih v Beogradu 28. septembra. V novi gospodarski politiki se začela večja zbornica, ki jim bo družba zaupala vrše naloge, hkrati ob močnejši kontroli.

V dobi prehoda k novi politiki stabilizacije so gospodarske organizacije precejšnje težave pri plačilih in kreditih, ob kopičenju zalog v industriji in veletrgovini, ob stisnem finančnem položaju, desortiranju zalog, zmanjšanju prometa zlasti v investicijskem blagu itd. Tudi po preobrtitvi teh težav bo delo podjetij težavnejše kakor v dobi komunizma. Tudi v tej dobi so koristne, če bi prislili gospodarske organizacije k boljemu poslovanju. Nova gospodarska politika je dobila konkretno obliko v letošnjem družbenem planu. Med njegovimi nalogami je omeniti zlasti maksimalno razvijanje proizvodnih sil in proizvodnosti dela, dvig kmetijske proizvodnje ter zmanjšanje investicij in drugih družbenih izdatkov. Nezadostno razvijanje delovne storilnosti je eden izmed bistvenih elementov počasnejšega dvigovanja življenjske ravni delavcev in uslužbencev ter težav na trgu.

Izkoriščanje skritih rezerv na področju delovne storilnosti bo za letošnje leto veličinskega pomena. Da dosežemo ta smoter, bo treba podjetja v večji meri usmerjati k racionalizaciji in rekonstrukciji. Tako bomo lahko z razmeroma majhnimi sredstvi povečali proizvodnjo in proizvodnost dela, seveda ob redni preskrbi s surovinami, gorivom in rezervnimi deli, opustitvi primitivnih elementov v proizvodnem procesu in ob večjem gnetnem spodbujanju delavcev in uslužbencev. Ureditvi tržnih razmer bo veljavna tudi zmanjšanje stroškov, ki bo veljavna na področju boljšanja racionalnega in cenovno proizvodnjo in da ne bomo imela odvečne delovne sile. Za enakomernost razvijanja proizvodnje bomo letos privikali, čeprav še ne v zadostni meri, povečali zaloge surovin in živil. Dodatni vnos blaga za osebnostno potrebo bo okrepil izmenjavo z vseh strani, vendar bo pridobilo in povpraševanje. Izvor pa še kaže izrazito težnjo po naraščanju.

Naloga trgovinskih zbornic bo, pri tem, ki reševanja tekočih in splošnih nalogov v gospodarske organizacije, seveda v skladu s skupnimi koristmi države, hkrati se za ureditev poslovne poštenosti, krepitev družbeno upravljanje v trgovini, skrbeti za pravilno usmerjanje in izboljšanje in razvijanje trgovinskega omrežja, krepitev odkup po kmetijskih zadrukah, skrbeti za kodifikacijo trgovinskih običajev, izločiti nepotrebne posrednike v blagovnem prometu, razširiti in tehnološko opremiti trgovinsko omrežje ter vse sile posvetiti povečanju izvoza.

Z uvedbo konjunkturalne službe bo zbornica obveščala svoje člane o stanju na notranjem in zunanjem trgu. Hkrati bo povečala, kakor doslej, posebno pozornost obveščanju in veličinskega spoznavanju.

Po odobritvi poročil predsednika in nadzorstva ter poročila za letošnje leto je občni zbor odobril spremembo pravil, po kateri se v postopku zbiranja častnega sodišča uvede druga instanca. Prihodnje zoper odločbe častnega sodišča bo odločal reševalni svet, ki bo imel razen kaznovanega člana vsak član Zbornice kakor tudi njenega upravnega in nadzornega odbora.

V petek se je občni zbor nadaljeval. V imenu izvršnega sveta LRS sta ga udeležila podpredsednik dr. Marijan Breclj in Fran Popit. Zborovanja sta se udeležila tudi državni sekretar za gospodarstvo LRS inženir Kremljarski direktor Zavoda za planiranje LRS inž. Kotnik.

Predlogi komisij

Včeraj popoldne in danes dopoldne so v 13 komisijah podrobno obravnavali problematiko s posameznimi področji blagovnega prometa. Svoje sklepe so komisije predložile plenumu, ki jih je v celoti odobril. Komisija za odkup kmetijskih pridelkov se je zavzela za to, da je treba še nadalje utrditi in izboljšati odkup po zadrukah ter odstraniti nekatere pomanjklivosti, ni pa soglasja z razloženjem od kupnih področij. Sklepi komisije za živila industrijske proizvodnje govorijo med drugim o stabilizaciji avkcijskih mest za uvoženo blago pri Zvezi trgovinskih zbornic FLRJ, o pobijanju nelojalne konkurence, o preskrbi z embalažnim papirjem in podobno. Tudi komisija za industrijske izdelke se je postavila pred sistemsko avkcijo komisija za reprodukcijski material pa je nakazala ukrepe za boljše preskrbo s tem materialom. Obsežne sklepe je predlagala komisija za zunanjo trgovino, ki je med drugim poudarila potrebo večje vloge republik zbornice pri obravnavanju problematike zunanje trgovine. Njeni sklepi se nanašajo tudi na registracijo

zunanjetrgovinskih podjetij in na družbeno upravljanje v teh podjetjih, kakor tudi na slabosti sistema avkcij za uvoženo blago. Komisija za napredek trgovine je poudarila potrebo nadaljnjega razvijanja omrežja trgovin, kar pa bo letos oteženo zaradi zmanjšanja investicijskih skladov trgovine. Obravnavala je tudi problematiko embalaže in gospodarskega tiska. Obsežne pobude je dala komisija za finančno in pravna vprašanja, zlasti v zvezi z veržno trgovino, delitvijo dohodka in kreditiranjem gospodarskih organizacij za obratna sredstva. Komisija za kooperacijo pa predlaga, naj se ustanovi pri Zbornici koordinacijsko telo za ta vprašanja. Problematiko solstva sta obravnavali komisiji za trgovsko in industrijsko solstvo. Pobude za zboljšanje prometa, ki je zašena zavira razvoj gospodarstva, je dala posebna komisija za promet, tarife in carine. V zvezi s problematiko iznajditeljstva in izkoriščanja iznajdb je komisija za industrijsko lastnino predlagala ustanovitev posebnega inštituta za industrijsko lastnino, nadalje izpolnitev zakonskih predpisov o iznajditelstvu ter izdajo predpisov o nelojalni konkurenci.

Naloge trgovine za stabilizacijo trga

V diskusiji o predlogih komisij se je oglašil k besedi podpredsednik Izvršnega sveta LRS dr. Marijan Breclj. Poudaril je, da so zbornice postale važen sestavni del organizma, v katerem se razvija naše gospodarsko življenje, kar potrjuje poslovanje republikanske trgovinske zbornice ter njenih organov. Mnogo postavljenih vprašanj bo treba urediti, seveda v skladu s koristimi celote. Glede na splošni napredek ujavamo gospodarsko politiko na daljšo dobo, zato pa moramo zagotoviti stabilizacijo trga, da bomo laže urejali številne odnose v gospodarstvu.

V tej zvezi je dr. Breclj pojasnil, da letošnje spremembe v organih državne uprave niti kakor ne pomenijo, da se vrnemo k

prejšnjim oblikam administrativnega upravljanja. Od leta 1950 smo že tako utrdili oblike samoupravljanja in družbenega upravljanja, da je odstranjena vsaka nevarnost. Naše gospodarsko življenje se je že v takšnem obsegu razvilo v organih samoupravljanja, v zbornicah in organih družbenega upravljanja, da lahko tem organom prepustimo to delo brez škode za koristi celote. Spremembe v naši državni upravi je torej razumeti tako, da je treba še bolj strniti pobude samoupravnih organov, upoštevati smotre, ki so nam vsem skupni, pri čemer pa je treba paziti, da gospodarstvo ne zaide v oblike, ki bi kazale kapi kapitalistične tendence. Delo zbornice moralo biti še učinkovitejše.

Zdaj je najaktualnejše vprašanje stabilizacije trga kot nujnega dopolnila nove ureditve državne uprave. Tu je postavljena trgovina pred važno nalogo. V pretekli dobi je trgovina več ali manj distribuirala blago in ni čutila toliko potrebe, najboljše zadovoljiti potrošnika. V sedenji fazi razvoja, ko gre za stabilizacijo in umirjenje trga, pa dobiva trgovina novo funkcijo. Gospodarske stabilizacije si ne moremo predstavljati, če ne bomo v trgovini ustvarili takšnih zalog, ki bodo zagotovile pravilno delovanje ponudbe in povpraševanja. Trgovina, ki stoji pred to novo nalogo, izraža bojazen, da na temelju sedanjih instrumentov ne prenese velikih zalog. Nismo sicer še uredili sistema obratnih kreditov, vendar ne bomo dopustili, da bi se zaradi te neurejenosti zavrl proces stabilizacije.

Prav je, da zbornica glasno in jasno postavi, kaj teži naše gospodarstvo v tem razgibanem prehodnem obdobju. Danes je predvsem važno, da vsi težimo za umirjenju trga, za gospodarsko stabilizacijo, kar pa ne pomeni, da moramo zaradi trenutnega zastaja umetno zniževati cene, če je zagotovljeno, da so

potrebe po tem blagu. Pripravljammo nujno potrebno dopolnitev gospodarskega sistema, toda ne z začasnimi ukrepi in eksperimenti, marveč z ukrepi na daljšo dobo. Ob zaključku je dr. Breclj obljubil, da bo Izvršni svet predloge zbornice skrbno proučil in je prepričan, da bo mogoče uspešno sodelovati s trgovinsko zbornico in njenimi organi.

V nadaljnji diskusiji so posamezni delegati obravnavali predvsem šolsko vprašanje. Med drugim je bilo sklenjeno, da se ponovno prouči vprašanje gradnje vaješnice šole v Murški Soboti. Skupščina je odobrila, da dobi Gospodarsko razstavišče status finančno samostojnega zavoda z Izvršnim svetom kot ustanoviteljem. Na prošnjo sindikata trgovinskih, gostinskih in turističnih delavcev je občni zbor odobril prispevek 700.000 din za dovršitev oziroma elektrifikacijo sindikalnega počitniškega doma »Zarja« na Pohorju. Pri volitvah je bila za predsednico zbornice ponovno izvoljena Mara Dermastia.

Z LETNE KONFERENCE SZDL OBCINE CENTER

Problemi družbenega upravljanja naj razgibajo delo terenskih organizacij

V razpravi sta sodelovala Jazep Vipotnik in dr. Marijan Dermastia

Včerajšnje občinske konference SZDL občine Ljubljana-Center so se udeležili razen predstavnikov terenskih organizacij tudi organizacijski sekretar CK ZKS Vida Tomšičeva, predsednik Okrajnega ljudskega odbora dr. Marijan Dermastia, ljudska poslanka Toma Breje in Dušan Bolet ter drugi gostje.

V poročilu začasnega občinskega odbora SZDL, še prav posebno pa v referatu predsednika občinskega odbora Jožeta Pernuša o aktualnih nalogah SZDL, je bilo navedenih mnogo zanimivih ugotovitev o političnem življenju v tej, po številu prebivalcev največji občini v republiki. Politično življenje se je po uveljavitvi nje komunalnega sistema zelo razgibalo, vzlic temu pa je še vedno 27% volivcev izven organizacije. Terenske organizacije večinoma niso našle prave vsebine svojega dela, ki bi bila v skladu z družbeno vlogo SZDL v

spremenjenih pogojih. Nasprotno pa se nekateri terenski odbori že usmerjajo od zgolj sestankarskega sistema dela k aktivizaciji članstva ob prebilih problemih družbenega življenja, predvsem o problemih družbenega in delavskega upravljanja.

Naloga družbenega upravljanja so že globoko prodrla v zavest članov SZDL. V družbenih organih na vseh področjih sodeluje že vsak peti prebivalec občine. Še prav posebno se je utrdilo delavsko upravljanje v gospodarskih organizacijah in družbeno upravljanje s stanovanjskim fondom. Vendar pa politične organizacije ne smejo izgubljati izpred oči negativnih pojavov pri tem upravljanju, predvsem ozkih, egoističnih tendenc posameznih hišnih svetov.

Močna družbena sila so v občini šolski odbori, saj je prav v mestnem središču skoncentriranih mnogo osnovnih, srednjih in strokovnih šol. Organizacije SZDL morajo v prihodnje vzbujati v članih teh odborov več pogloba za reševanje vzgojnih in ne samo materialnih problemov šole. Trenutno zelo aktualna je razprava o šolski reformi. Te razprave ni prepustiti le pedagoškim delavcem. Treba jo je prenesti med šolske odbore in tudi terenske organizacije. Predsednik Pernuš omenja v poročilu tudi neoblikovano zahtevo po širjenju kroga sode-

lujočih članov v organih družbenega upravljanja. Aktivni ljudje so si nakopali kopico odgovornih dolžnosti; zaradi obremenjenosti vseh teh dolžnosti ne morejo v redu opravljati. Gre za pomlajevanje in vzgojo novih usmerjalcev družbenega življenja.

Organizacije SZDL morajo nuditi vso pomoč organom delavskega samoupravljanja pri njihovi strokovni in politični vzgoji. Preko svojih organizacij morajo razvijati zavest, da ni dovolj sprejeti načela nove gospodarske politike, marveč le-te tudi uresničevati v vsakdanjem življenju. Letošnje razprave o družbenem planu demantirajo prižadevanja v tej smeri, saj so v začetku pri 9% predvidenem dvigu proizvodnje planirali 13% porast delovne sile in 18% porast plačnega sklada.

V poročilu, še prav posebno pa v razpravi so obravnavali probleme notranje in zunanje trgovine ter obrtništva na področju občine. V občini je 887 obrtnih obratov, od tega 782 privatnih in 105 socialističnih. Naloga SZDL v vprašanju obrtništva je pobuda za ustanavljanje novih prepotrebni socialističnih obratov; razvijanje široke politične akcije proti kapitalističnim in izkoriščalskim prizadevanjem nekaterih privatnih obrtnikov.

Ker so problemi obrtništva na ozkem mestnem področju raznoliki, je treba predlagati ustanovitev Sveta za obrtništvo pri občinskem ljudskem odboru. Med drugimi nalogami bi ta Svet reševal vprašanja odnosov do privatne obrti ter možnosti pospeševanja socialistične, predvsem uslužnostne obrti na tem področju.

Razprava v komisijah je ugotovitev obeh poročil poudarila konkretne gradivo. V njej sta med drugim sodelovala tudi Jazep Vipotnik in dr. Marijan Dermastia. Potem, ko je tov. Vipotnik govoril o nalogah organizacij SZDL glede razpravljanja o zadnjih dogodkih in zunanji politiki, je omenil dejavnost ljudskega odbora in kako le-to pojasnjeval prebivalstvu. Predvsem je poudaril dolžnost članov SZDL, da pri vseh razpravah z volivci izhajajo iz realnih možnosti, ki nam jih ustvarja sedanjí položaj. Zatem je govoril o konkretnem reševanju pomanjkanja šolskih prostorov v mestnem središču, o nalogah trgovine, o perspektivi bolj razgibanega turističnega prometa v Ljubljani, napovedal pa potrebi iskanja novih metod dela terenskih organizacij. Predsednik dr. Dermastia pa je govoril o vlogi subjektivnih sil pri reševanju osnovnih gospodarskih in družbenih problemov v našem glavnem mestu: o racionalni stanovanjski izgradnji, o perspektivnem razvoju Ljubljane kot mesta nega trgovskega središča ter nekaterih negativnih pojavov v razvoju obrtništva. Opozoril je na nujnost odločnega boja proti lažni skrbi za potrošnika, ki se zrcali v neprestanem trgovanju med našo trgovino in privatnim obrtnikom. Razvijati moramo socialistično obrt, podpirati delovnega privatnega obrtnika, hkrati pa se neizprosno boriti proti vsemu, kar je negativnega v dejavnosti privatnega obrtništva.

Dvajsetletnica stavke v tovarni Tivar

Te dni proslavlja delovni kolektiv Varaždinske tekstilne industrije, z njim pa tudi delavci ostalih podjetij iz Varaždina in okolice, dvajsetletnico splošne stavke delavcev in nameščenecv nekdanjega Tivata. Stavka je izbruhnila 27. aprila in trajala do 6. junija 1936. V tovarni je bilo tedaj zaposlenih okrog 2400 delavcev in nameščenecv, ki so enodušno začeli stavkati z zahtevo po sklenitvi kolektivne pogodbe, s katero jim naj bi zvišali plače in izboljšali splošne delovne pogoje, sindikalno podružnico Združene zveze tekstilno-oblačilnih delavcev pa so pripoznali za njihovega edinega predstavnika v odnosih in na pogajanjih z upravo tovarne.

Vzrok stavke je bil taisti, ki je od 1934 do začetka vojne sprožil val stavk in tarifnih akcij v vseh krajih Jugoslavije: brezdušno izkoriščanje delavcev po delodajalcih, ki so vse breme gospodarske krize 1929 preložili na delavski razred. Medze večine delavcev v Tivaru so tedaj znašale 1 do 2 din na uro, začetna tedenska plača nameščenecv pa kakih 60 din. Delavci so bili vsak dan izpostavljeni globam, šikaniranju različnih vrst in žaljenju njihovega človeškega dostojanstva. Neposreden povod za stavko je bila premostitev dveh delavcev v konfektiji na slabše plačani delovni

mesti in odpustitev dveh delavskih zaupnikov.

Stavka je trajala šest tednov in bila zaključena z zmago delavcev. Sklenjena je bila kolektivna pogodba, s katero so bile občno zvišane plače delavcev in nameščenecv ter izboljšani delovni pogoji v tovarni. Uspeh bi bil še večji, če bi se ne bili pojavili stavkokaži, ki jih je s pomočjo policije ter vodstva hrvaške kmečke stranke in hrvaške delavske zveze iz Zagreba organizirala tovarniška uprava. Iz vrst teh stavkokažov so potem ustanovili podružnico hrvaške delavske zveze, ki je dotlej v Varaždinu in okolici ni bilo.

Stavko je organizirala in jo vodila partijska organizacija ob neposredni pomoči Centralnega komiteja KPH in vodstva Združene zveze delavskih sindikatov. Po pooblastilu CK KPH so stavko vodili Anka Butorac, v imenu Združene zveze pa Juraj Dermastia, Ivan Božičević in drugi tovariši.

Na čelu stavke je bil 45-članski stavkovni odbor. Organizirali so stavkovne straže in udarne skupine za boj proti stavkokažom; vodili so jih Florijan Bobić, Antun Cvetković in Milan Dvorščak. Vsi trije so kasneje padli v narodnoosvobodilni vojni. V stavkovnem odboru, stražah in udarnih skupinah so bili najk-

tivnejši člani partijske organizacije in podružnice Združene zveze. Poudariti je treba tudi borbenost delavcev. Le-te so malone vse sodelavce v stavki, na stavkovnih sestankih in skupščinah ter stražile. Med ženskami ni bilo stavkokažov.

Stavkajoče je podprla večina obrtnikov in prebivalcev Varaždina. Kmetje iz okoliških vasi, posebno še tisti, katerih družinski člani so bili zaposleni v Tivaru, so nudili stavkajočim znatno pomoč v živilih, kar je omogočilo, da je stavkovna kuhinja delala ves čas stavke. Posamezni kmetje so prostovoljno sodelovali v stavkovnih stražah in v boju proti stavkokažom. Tako se je v stavki skovala borbeno enotnost delavcev in bila utemeljena zveza delavcev in kmetov. Iz stavke je prišla vrsta novih aktivistov, ki so bili kasneje v Varaždinu in okolici ustanovitelji in prvi člani pripravljalnih odborov stranke delovnega ljudstva.

Med stavko so delavci številnih podjetij na Hrvaškem in v Srbiji pošiljali delavcem Tivara gnetno pomoč in jih z borbenimi pozdravi bodrili, naj vztrajajo v svojem boju. Moralno podporo je stavkajočim nudil celoten delavski tisk. Borbene pozdrave so poslali tudi delavski književniki, med njimi Stevan Galogaža iz Zagreba, Jovan Popović iz Beograda in Ivan

Vouk iz Ljubljane.

Stavkajoče so obiskale skupine delavcev iz Čakovca in Zagreba, ki so sodelovale na stavkovnih zborovanjih in manifestacijah. Stavka delavcev in nameščenecv Tivara je bila ena izmed najpomembnejših manifestacij razredne zavesti in borbenosti varaždinskih delavcev pred vojno. To je bila hkrati prepričljiva manifestacija razredne solidarnosti delavskega razreda in političnega vpliva ter akcijske sposobnosti njegove avantgarde — Komunistične partije.

V stavki pridobljene borbene izkušnje in njen moralnopolitični vpliv je bilo dolgo časa čutiti. Partijska organizacija je prišla iz stavke okrepljena, bila je bolj borbeno in izkušena. Članstvo v podružnici Združene zveze v Varaždinu se je povečalo med stavko od kakih 350 na več ko 1200 članov. Pod neposrednim vplivom te stavke je prišlo do vrste drugih stavk in tarifnih akcij v vseh ostalih podjetjih v Varaždinu, Čakovcu in bližnjih zagorskih rudnikih.

Stavka delavcev in nameščenecv v Tivaru je bila velikega pomena za nadaljnji razvoj delavskega gibanja v tem delu Hrvaškega Zagorja in v Medimurju. To je bilo obdobje vzpona in razmaha delavskega gibanja v teh krajih. Josip Hrnčević

Koristen obisk

Bulganin in Hruščev sta odpotovala iz Velike Britanije. Njuno desetdnevno bivanje na otokih so zapolnili intenzivni razgovori z angleškimi državljani. Razgovori so zajeli dolgo vrsto mednarodnih problemov, perečih in odprtih, pa tudi celotne angleško-sovjetske odnose.

Poročila o trojnih sestankih in deklaracijah o nadaljnjem razvoju stikov med obema državama, ki vsakor zahtevajo podrobnejšo analizo in proučitev, sta dva pomembna dokumenta. Ta dva dokumenta potrjujejo, da je bil obisk koristen in da je v glavnem ustrezal svojemu namenu — prispevati k nadaljnjemu popuščanju mednarodne napetosti, upostavitvi večje razumevanje ter poglobitvi stike med ZSSR in Veliko Britanijo.

Do konkretnih sklepov in sporazumov sicer ni prišlo, toda treba se je vprašati, ali jih je bilo sploh moč pričakovati, če gledamo stvarno na angleško-sovjetske stike v sklopu sodobnega dogajanja na svetu in na razlike, ki dele obe deželi. Jasno je, da ZSSR in Velika Britanija različno presoja položaj mednarodne probleme in da ju v precejšnji meri ločijo tudi praktične, konkretne akcije. Tega na nobeni strani niso prikrivali. Znanost del teh razlik je ostal tudi po londonskih razgovorih. To pa ne bi moglo zmanjšati koristnosti obiska, saj objektivno gledano v sedanjih razmerah ni mogel roditi otipljivih sadov, marveč je lahko samo pripravil pot za prihodnost. Sovjetski ministri predstavniki na sestanku z novinarji na podlagi londonskih razgovorov izrazili upanje, da se bosta ZSSR in Velika Britanija »sporožile o osnovnih problemih, ki se nanašajo na ohranitev miru.«

Odkrita izmenjava gledišč, prežeta z realizmom, kar je glavna značilnost teh razgovorov, je omogočila, da so ugotovili vzroke tren, da pa so tudi ugotovili soglasje v nekaterih vprašanjih, vsaj v načelu. Tako se bosta »obe deželi v svojih medsebojnih stikih ter odnošajih z drugimi državami ravnali po načelih OZN. Obe deželi sta prečile, da je podlaga za prijateljsko sodelovanje in mirno koeksistenco »vseh dežel ne glede na njihove socialne sisteme v spoštovanju narodne neodvisnosti in suverenosti, teritorialne nedotakljivosti in nevmesavanja v notranje zadeve drugih.« To poudarjanje priložnosti OZN in odobranje temeljnih načel koeksistence ima polno praktično vrednost in smisel, ker gre za dve vodilni državi na svetu, katerih politika je izredno važna za ohranitev mira.

Obe deželi sta se zavezali, da bosta pripomogli k pomirnitvi na Srednjem vzhodu in podpirali akcije OZN v tej smeri, kakor tudi, da si bosta prizadevali doseči sporazum o razorožitvi. Na področju angleško-sovjetskih stikov so ugotovili pripravljenost obeh vlad, da razširita trgovinsko menjavo — čeprav je embargo velika ovira v tem oziru — ter poglobita stike na kulturnem, znanstvenem in tehničnem področju, kar je v duhu ženevskih priporočil, ki na oktobrskem sestanku štirih ministrov niso bila izražena v sporazumu, ki pa jih potrdi po zbližanju in sama mednarodna praksa načeljata in narekujejo.

Koristnost stikov in izmenjava gledišč kot elementov za upostavitve

vzdušja večjega razumevanja in znanja je bila potrjena tudi s tem obiskom, ki je položil temelje za razširitev angleško-sovjetskega sodelovanja in ki utegne biti ugoden uvod v bodoča srečanja državnikov ZSSR in zahodnih držav. D. Tr.

Za tesnejše sodelovanje med Italijo in Francijo

Pariz, 27. apr. (Reuter). Francoski zunanji minister Christian Pineau je priredil sinoči predsed-

Predsednik Italijanske republike Giovanni Gronchi, ki je pravkar na uradnem obisku v Franciji

niku Italijanske republike Gronchiju slovesen sprejem. V svojih nagovorih sta se ob tej priložnosti zavzela za tesnejše francosko-italijansko sodelovanje na vseh področjih.

Gronchi je izjavil, da so potrebni skupna akcija obeh dežel v okviru Atlantske zveze in Evropske unije ter skupni napor v obravnavanju nemškega vprašanja in vzpostavitvi miru na Bliznjem vzhodu. Pineau je dejal, da prihajata Francija in Italija zdaj v »konstruktivno« fazo medsebojnih odnosov, pri čemer se »spominjata minolosti samo takrat, kadar je to potrebno zavoljo priprav na prihodnost.«

PISMO IZ ZDA

Američani o kritiki Amerike

»New York Times« vidi v evropskih glavnih mestih hude očitke na račun politike ZDA — Zato predlaga spremembe v njenih metodah in neposrednih ciljih

(OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA)

New York, aprila

»New York Times« pravi, da je zelo razširjeno sumničanje, da tvori ameriške zunanje politike vobče ne priznavajo, da je Stalin mrtev, da se je strategija, ali vsaj taktika Moskve spremenila, da je vojna nevarnost bržčas manjša kakor leta 1950 in da zahteva politika zahoda ustrezno prilagoditev.

V poročilu, ki je povzelo razpoloženje širom po Evropi, pravi časnik, da so mnjenja o togotosti ameriške politike izraz »stigea, kar diplomati in drugi govore, ko so zunaj uradne budnosti.« »New York Times« pripominja, da je zdravilo v prenosu težnja ameriške politike z vojaških na gospodarska vprašanja, kakor se je to zdaj zgodilo Američani so prvi hip spremljali kritiko svojih gledišč z odkritim nezadovoljstvom in velikimi dvomi o njenih dobrih namenih. Ko so se začele zadnje čase množiti pripombe osebnosti, kakor so francoski in angleški vodilni politiki, pa sta se začela Washington in tujkajski tisk vpraševati, ali ni morda v vsem tem tudi nekaj resnice. Kakor je svojčas ugotovil tednik »News Week«, je zahodna obramba Evrope omajana. Atlantska zveza preživlja hudo preizkušnjo. Francija pošilja atlantske čete v Alžir. Zahodna Nemčija se oborožuje počasi. Angleži, Grki in Turki se pripravajo za Ciper, Islandija pa je zahtevala, naj se ameriške čete umaknejo z otoka. Hkrati pa izpričuje Rusija miroljubnost.

Podlaga za ameriško obravnavanje svetovnega položaja je bil in je še argument, da bo začela Atlantska zveza do leta 1959 v najhujšo krizo, ker bo »imela Rusija dotlej večje in tudi več atomskih bombnikov kakor ZDA.« Zato bi morali atlantski »strategi« prepričati gospodarske kroge Evrope, da se vojna nevarnost nadaljuje ne glede na medene sovjetske besede.

Mnogi zavezanci ZDA se zelo pritožujejo, da jim je ameriška pomoč neprijetna in da bi jim bilo mnogo bolj po volji, če bi jim ZDA omogočile širšo trgovinsko menjavo blaga, tako da bi jim pomoč ne bila več potrebna. ZDA nadaljujejo na gospodarskem področju nacionalistično osamitev, ki so jo opustile na političnem, pravi »New York

Times«. Za primer omenja, da je treba polovico dobav dostavljati z ameriškimi ladjami celo tistim deželam, ki imajo same preveč ladij.

V poročilu iz Pariza, ki je povzelo zbrana mnenja, pravi ameriški časnik, da je ameriška pomoč označena s preveč bleščečimi članki in napisi o svojem poreklu. To ne more ugodno vplivati na vzdušje zavezništva. V enakem reklamnem duhu, pripominja »New York Times«, so bile podane tudi Dullesove izjave, da je bil zahodni svet že trikrat na robu vojne. Časnik beleži, da je ameriški način življenja v evropskih očeh povezan s kapitalizmom v ZDA, in pripominja, »da Amerika ni pokazala razumevanja za važna socialna gibanja v Evropi, ki so bila odgovor na drugačno vrsto kapitalizma.«

PISMO IZ KAIRA

Srečanja v srcu Afrike

Kairo, konec aprila

Mi smo pristaši Rousseaujeve »vritve v naravo« in vemo, da je naloga »politično izobraženih bitij« skrajen boj za preobrazbo narave in družbe. Moramo pa priznati, da se nam zdi, da je bil po našem mnenju najvažnejši dogodek zadnjih let neposredni stik z neukročeno naravo afriškega kontinenta. Njegovo pohlevno in nedolžno prebivalstvo živi že tisočletja na isti zemlji, ponekod pa tudi po istih običajih in da je šele zadnje čase čutili neogibni vpliv sodobnega življenja, ki ga polagoma dviga iz stoletne osamljenosti.

Clovek mora prepotovati vsaj 3000 km z vlakom, z ladjo, z letalom in kamionom, v globino nileskega prostora ter dalje proti zahodu na področje sušnega Kordofana, da prispe po naporni vožnji po Samanskih pušah v planine, kjer živi zamorsko pleme Nubi. To pleme šteje samo 3000 ljudi in razdeljeni so v 50 različnih etničnih skupin. Vsaka živi v pravem pomenu besede na robovih hribov, kamor so se zatekli pred osvabljalci in s katerih šele zdaj z največjim strahom in nezaupanjem prihajajo spet v nižino.

Delegacija beograjskega MLO v Moskvi

Moskva, 27. apr. (Tanjug). V Moskvi se mudi delegacija mesta Beograda. Danes jo je sprejel predsednik Izvršnega odbora Moskve Bobrovnikov. Med razgovorom so se člani delegacije zanimali za delo moskovskega sovjeta in za izgradnjo mesta.

Delegacija si je zatem ogledala mesto. Včeraj so bili delegati v Kremliju, popoldne pa v Leninovi knjižnici in na kmetijski razstavi. Zvečer so bili pri baletni predstavi »Labodje jezero« v gledališču Stanislavskega. V načrtu je, da bo delegacija ostala v Moskvi osem dni. Potem bo potovala v druga mesta SZ in se seznanila z delom mestnih sovetov.

Novi italijanski konzul v Kopru

Koper, 27. apr. V Kopru je včeraj prevzel svoje posle novi zastopnik italijanske vlade konzul g. Guido Zecchin. V diplomatski službi je že 30 let. V Koper je bil premeščen iz Bastije na Korziki, kjer je bil generalni konzul. Pred tem pa je bil sekretar italijanskega veleposlaništva v Madridu.

DVA PREDLOGA NA ZASEDANJU ECOSOC

Energetski viri za industrializacijo nerazvitih dežel

New York, 27. apr. (Tanjug). Gospodarsko-socialni svet OZN (ECOSOC) je začel razpravljati o dveh najnovejših in obenem najbolj zanimivih predlogih, ki sta povezana s pospešitvijo industrializacije nerazvitih dežel. Francoska delegacija je predlagala, naj bi začeli iskati nove vire energije, ameriška pa, da bi proučili vse možnosti za uporabo atomske energije pri industrializaciji nerazvitih dežel. Domala vsi delegati v Svetu so govorili o obeh predlogih in ju označevali za konstruktivna in daljnosežna.

Ko je stavil svoj predlog, je francoski delegat Pierre Abelin opozoril na vedno manjšo razpoložljivo količino navadnih virov energije. Pri reševanju problema novih virov energije ne gre za nemarjati možnosti, ki jih dajejo sončna toplota, vetrovi, plime in oseke ter reke. Navedel je primere v Franciji, Britaniji in Kanadi, kjer izkoriščajo tudi toploto zemlje kot vir energije.

Jugoslovanski delegat, ki je podprl francoski predlog skupaj z delegatoma Egipta in Pakistana, je med drugim dejal, da je »francoska delegacija pravilno poudarila, da ne smemo opustiti ostalih možnosti, ne glede na to, koliko upanja imamo glede na atomsko energijo.«

Drugo vprašanje, ki je vzbudilo pozornost, je bil skupni predlog ZDA, Brazilije, Kanade, Francije in Britanije, naj generalni tajnik OZN Hammarskjöld pripravi za 23. zasedanje Sveta poročilo o možnosti uporabe atomske energije za pospešitev gospodarskega razvoja nerazvitih držav.

Svet še proučuje oba predloga, francoskega in ameriškega, opazovalci pa menijo, da ju bo svet kmalu in brez večjih težav sprejel.

— Z VSEH STRANI SVETA —

ZDA ČRNCI V MONTGOMERYJU NADALJUJEJO BOJKOT

Montgomery, 27. apr. (AFP). 4000 črncev je sinoči sklenilo nadaljevati bojkot mestnega prometa. V svoji resoluciji so poudarili, da so mestne oblasti vzile sklepe mestnega avtobusnega podjetja, da opasti raso razlikovanje, objavile, da bodo z vsimi sredstvi ohranile razlikovanje v avtobusih.

TRGOVINA V VZHODOM

Washington, 27. apr. (Reuter). Ameriški trgovinski minister Snelair Weeks

je izjavil, da se je v letošnjem prvem četrtletju »obsežno povečala trgovina med ZDA in SZ ter deželami ljudske demokracije, zlasti pa menjava kmetijskih pridelkov in industrijske opreme.«

Weeks je izjavil, da se nanaša novo splošno dovoljenje za izvoz v SZ in vzhodnoevropske dežele na 57 vrst proizvodov in približno 700 predmetov. Ameriški izvozniki bodo lahko te nestranske proizvode izvažali na Vzhod brez posebnega vladnega odobrenja. Še nadalje pa ostane v veljavi popolna prepoved izvoza vsega strateškega blaga na Kitajsko in v Severno Korejo.

po 5 žensk. Dekleta gredo takoj po zaroki iz očetove domače hiše na dom kake stare priletne žene. V skupinah po pet do sedem žive skupno življenje do možitve, kar lahko traja več let, dokler možki ne zbere dovolj sredstev, da lahko plača očetu toliko v blagu, kolikor bi dal tudi le-ta za svojo ženo, to se pravi za nevestino mater.

V tem obdobju uživajo dekleta največjo svobodo in vsak večer se sestanejo s svojimi vrstniki ter preživljajo čas v povsem neoviranem izživljanju svoje mladosti. Značilno je, da se redko pripetijo, da bi dekleta zanosi, ker jih starejše žene uče raznih načinov, kako je treba preprečiti zanositve. Fant nima nobenih posebnih pravic do dekleta, dokler ne plača drugega obroka, pri čemer mu pomaga vsa družina.

Antropolog S. F. Nadel, ki so ga angleške oblasti poslale v te kraje, da bi proučil življenje in običaje Nubov, je zbral izredno zanimive podatke o njihovem življenju in skupnosti. V svoji dokumentarni knjigi o Nubih navaja vse te običaje, ne upa si jih pa imenovati s pravim imenom: »ostanke skupinske zakonske zveze«, ker bi to še zmeraj ne bilo v slogu »puritanskih nazorov« znanosti, ki je dolga leta molčala o velikih uspehih štiridesetih let trajajočih Morganovih raziskav.

(Konec prihodnjik)

ANTHONY EDEN O SADOVIH SOVJETSKEGA OBISKA

STIČNE IN SPORNE TOČKE v politiki SZ in Velike Britanije

Anglija vztraja pri svojem konceptu o ureditvi nemškega vprašanja

London, 25. apr. (AFP). Nocoj je ministrski predsednik Antony Eden govoril po radiu o sadovih obiska sovjetskih državnikov v Veliki Britaniji. Čeprav niso obrodili ničesar senzacionalnega, utegnejo vendar pomeniti »začetek začetka«. Eden se je povsem strinjal z Bulganinom v tem, kar je dejal danes dopolne novinarjem, in še dodal, da je bila v teh dneh ustvarjena široka podlaga za delo ter da bo Velika Britanija zastavila vse sile, da bi se ga z uspehom lotili. Res v nekaterih vprašanjih ni bilo doseženo soglasje. Tako je Velika Britanija vztrajala pri svobodnih volitvah v vsej Nemčiji, ki naj odločijo o prihodnosti dežele. Soglasni pa so Britanci s Sovjeti v tem, da je treba urediti izraelsko - arabski spor v zadovoljstvo vseh prizadej strani.

Tudi ne glede na embargo, ki velja za strateško blago, so še velike možnosti za razvoj trgovinskih stikov med Veliko Britanijo in Sovjetsko zvezo. Dve tretjini blaga s seznama, ki so ga predložili Sovjeti kot okvir nadaljnjega razvoja trgovine med obema deželama, nista pod embargom. Velika Britanija bo morala povečati svojo proizvodnjo, da bo ustregla vsemu sovjetskemu povpraševanju.

Potem je Eden govoril o razorožitvi in menil, da bodo rezultati anglo-sovjetskih razgovorov olajšali delo ožjemu odboru razorožitvene komisije OZN. Dejansko ni mogoče zagovarjati sedanjega stanja, ko posamezne dežele velik del svojih sredstev uporabljajo za oboroževanje. Neposredne vojne nevarnosti ni, toda z razorožitvijo bo treba mir še nadalje utrditi.

Nazadnje je Eden dejal, da se

Angleži ne bodo izneverili svojim prijateljem ne odrekli svojim življenjskim interesom, da pa se bodo skušali sporazumeti še z drugimi deželami.

Predstavniki Foreign Officea George Young pa je nocoj novinarjem izjavil, da se komunikacije o državniških razgovorih omejuje na »izražanje namer«, da pa bodo sadovi razgovorov vendarle »osnova za bodočo politiko« med obema deželama. Izjave sovjetskih dr-

Sovjetski obisk v Londonu: ministrski predsednik Bulganin na Downing Streetu 10

Bulganin in Hruščev se vračata v SZ

Portsmouth, 27. apr. (Reuter). Bulganin in Hruščev sta danes popoldne zapustila Veliko Britanijo. S križarko »Ordžonikidze« se sedaj vračata v Sovjetsko zvezo. Do Portsmoutha ju je spremljal zun. minister Selwyn Lloyd.

Trgovinski stiki med Anglijo in SZ

so se lani podvojili in se bodo nemara na osnovi najnovejših dogovorov še znatno povečali

London, 27. apr. (Reuter). Sovjetsko veleposlaništvo v Londonu je objavilo sinoči seznam blaga, ki bi si ga Sovjetska zveza nabavila v Veliki Britaniji na podlagi trgovinske ponudbe, omejene v anglo-sovjetskem komuniqueju.

Na seznamu so med drugimi visokofrekvenčne električne peč, celotne valjarne, avtomati, ki jih uporabljajo v avtomobilski industriji, orodni stroji, traktorji, stroji za obdelavo lesa, radijska in televizijska oprema. Sovjetska zveza bi kupovala v Veliki Britaniji tudi surovine in drugo blago.

Sovjetski izvoz v Veliko Britanijo bi lahko obsegal žito, les, celulozo, bombaž, manganovo rudo, surovo železo in krzno.

Po britanskih podatkih o trgovinski menjavi blaga med obema deželama je znašala vrednost britanskega izvoza v SZ lani 22,9 milijona funtov, medtem ko je 1954 znašala le 10,1 milijona.

Amnestija v Vzhodni Nemčiji

Berlin, 27. apr. (AFP). Vzhodnonemško notranje ministrstvo je proglasilo amnestijo za »določeno število priprilnikov«. V komuniketu, v katerem ni navedeno število amnestiranih, je rečeno, da so bili ti ljudje obsojeni zaradi svojega delovanja v korist tujih ali zahodnonemških vojsk in organizacij. Med amnestiranimi je več članov zahodnonemške Socialnodemokratske stranke.

ARGENTINA

STAVKA PRISTANIŠKIH DELAVCEV V BUENOS AIRESU

Buenos Aires, 27. apr. (AFP). Tu je začelo stavkati 800 petič v zadnjih dveh mesecih — kakih 800 pristaniških delavcev. Delodajalci so doslej stalno zavračali delavske zahteve.

ŠPANIJA

ZAPORA TOVARN V BILBAU

Madrid, 27. apr. (Reuter). Iz Bilbaa poročajo, da so ondodne oblasti dale zaprejo 25 industrijskih podjetij, ker so delavci v njih s posebno taktiko zavlačevali delo. Tako je ostalo 30.000 delavcev ali približno ena tretjina vseh delavcev na industrijskem področju brez zaposlitve.

Za sedaj še nič ne kaže, da bo poravnani spor v zvezi z zahtevami delavcev, naj bodo njih meze za 20 % višje od mej, ki jih je predpisala vlada.

POSARJE

BIVŠI PREDSEDNIK VLADE NE SME VEČ V PARLAMENT

Saarbrücken, 27. apr. (AFP). Predsednik posarskega parlamenta Schneider je prepovedal dostop v parlament nekdanjemu predsedniku vlade in prvaku Ljudske kršćanske stranke Hoffmannu ter nekdanjemu generalnemu direktorju posarskega radia prof. Georgenu. Hoffmann in Georgen nista poslance, pogosto pa sta prihajala v parlament na sešanke parlamentarne skupine svoje stranke. Prepoved se sklicuje na okolnost, da sta Hoffmann in Georgen v stojih govorih in člankih neobjektivno in prizirno napadala poslance iz vladne koalicije.

SZ

PARLAMENTARCI IZ INDONEZIE BODO OBISKALI SZ

Moskva, 27. apr. Predsednik indonezijskega parlamenta Sartono je obvestil Vrhovni svet SZ, da je Svet ljudskih poslancev Indonezije sprejel njegovo vabilo na obisk. Indonezijska parlamentarna delegacija bo priselila v Moskvo konec septembra.

BURMA

VOLITE

Rangun, 27. apr. (Reuter). Danes so se začele v Burmi splošne parlamentarne volitve, na katerih bo izvoljenih 250 poslancev. Protifasiistična liga pod vodstvom predsednika U Nuja je imela v dosedanjem parlamentu 22 poslancev.

JAPONSKA

ŽRTVE VIHARJA

Tokio, 27. apr. (AFP). Japonske oblasti so objavile, da pogošajo 26 mornarjev in ribičev, ki jih je na morju zajel vihar. V bližini otoka Hokkaido so se med neurjem potopile 4 ribiške ladje.

Domžale za 1. maj

Tudi v Domžalah bodo vse množične organizacije svedčale o prazniku 1. maja. V nedeljo bodo v okviru Akademskoga kluba Domžale odprli slikarsko razstavo tov. Fugarja. Razstava bo odprta do konca prvomajskih praznikov.

Zvečer pred praznikom bo mladina kurila kres na šumskem. Isti večer bodo v Domžalah na glavnem trgu slavnostno zborovanje, ki se ga bodo udeležile vse množične organizacije s prapori in z godbo na čelu. Po zborovanju bo v mestu baklada. Na Praznik bo jutraj budnica v Domžalah in okolških vaseh. Mladina bo šla v Ljubljano, kjer se bo udeležila prvomajske brigade v delovnih uniformah. Delovni kolektivi pa bodo svedčali o prazniku 1. maja v naravi, kamor bodo organizirali skupinske izlete.

Ob 1. maju bodo dobili elektriko

Prebivalci bivše občine Prežganje so se že leta 1953, oddčili, da bi elektrifikacija vasi v občini. V ta namen je bil ustanovljen poseben elektrifikacijski odbor, kateri je vodil vsa dela. 1. maja bo zagorela luč v naslednjih vaseh: Prežganje, Vnanjeje, Gaberje, Janče, Dolgo brdo, Tuji grm, Koške Poljane, Volavljje, Veliko in Malo Trebeje, Mali vrh, Reka-Gord, Besnica in Velika Stanga. Ta elektrifikacija je bila po obsegu največja v bivšem okraju Ljubljana-okolica. Zgraditi je bilo potrebno 9 km daljnovoda in 48 km omrežja nizke napetosti ter tri transformatorje. V teh vaseh je okrog 200 gospodinjstev, ki so vključena v elektrifikacijo in so prispevali z materialom in prostovoljnimi delom približno 15 milijonov dinarjev vrednosti. Oblasti pa nam je dala denarno pomoč v znesku 15 milijonov dinarjev.

SIMFONIČNI KONCERT
orkestra Slovenske filharmonije

(DIRIGENT DŽEMAL REŠID BEJ — PIANIST ANTON TROST)

Ljubljana, 27. aprila. Predsednik istambulske filharmonije Džemal Rešid je dirigiral na tem svojem drugem koncertu pri nas razen lastnega dela »Scènes Turques«, s tem prvi izvajalec v Ljubljani. Skerjanec klavirski koncert z Antonom Trostom, a za okvir Beethovnov Tretjo Leonorino uverturo, Debussyjev Faunov preludij in pri nas doslej bolj redko izvajani Spanski capriccio Rimskoga-Korsakova. Ves koncert je potekal v prijetno animiranem razpoloženju in je bil hvaležen za poslušalce, tako zaradi dirigenta, ki je v silahno točko vložil dokajšnjo mero napetosti in jo razgibal v izrazu, kakor tudi zaradi dobro razpoloženega orkestra. Profesor Anton Trost nas je s svojo svežo, privlačno, spodbujajočo interpretacijo Skerjančevega koncerta spet za dober korak približal k poznavanju tega edinstvenega dela naše glasbene literature, njegove apertne zvočnosti, rahlega in kapricioznega izraza, svojevoljne zgradbe in oblike. Rešidovi »Turški prizori« so, še celo za nas kot tujce, močno poburili in ljudskimi zvočnimi prvimi skladateljeve domovine in to v melodičnem in ritmičnem pogledu, v čemer je tudi njihov glavni učinek, a v orkestrskem zvoku so bolj kozmopolitski. »Leonora« je bila izdelana zelo skrbno dinamično in v prozornem, močno napetem dramatičnem loču. Zlasti pri Debussyju in Rimskem-Korsakovu mi je prišlo spet močno do zavesti, kako odlične, su-

periorne soliste premore pravzaprav naš orkester. Faunova flauta (Boris Campa), da podčrtam namesto vseh drugih samo ta v konkretnem primeru največji solistični nastop, je blestela brez najmanjše pege. Blizu je sklep, da je tu, v nekaterih močnih solistih, sedaj največja, zares nesporna zvočna kvaliteta našega orkestra, kvaliteta, ki prekaša enotnost in zvočno plemenitost celih instrumentalnih skupin.

Rafael Aljoe

Razprava o šolski reformi v Sodražici

Zadnjo nedeljo so v Sodražici na roditeljskem sestanku razpravljali o šolski reformi. Navzgoč je bilo več kot 150 staršev in člani šolskega odbora.

Ljudje so spočetka zahtevali, naj ostanejo nižje gimnazije, ker so gledali samo s stališča Sodražice, ki nižjo gimnazijo že ima in imajo vsi učenci možnost nadaljnje šolanja. Po ponovni razlagi pa so se strinjali z enotno šolo.

Po razgovoru o splošnih načelih pa so se zelo zanimali, kako bo šolstvo po reformi organizi-

rano na našem področju, ker so v okolici šole, ki vsaj tako kmalu ne bodo mogle postati osemletne šole. Mnogo učencev s sosednjih šol že sedaj obiskuje nižjo gimnazijo v Sodražici, potrebno pa bo postopoma na teh šolah višje razrede ukiniti in jih usmeriti v osemletno šolo.

Vsi navzoči so bili mnenja, da je osrednje vprašanje reforme — materialno stanje šolstva. V Sodražici stoji že 7 let na pol dograjena šola, ni pa sredstev za dograditev. Pouk je sicer v novi zgradbi in jo uporabljata osnovna šola in nižja gimnazija. Šola nima najosnovnejših higienskih naprav in nobenih stranskih prostorov. Lani si je Sodražica z lastnimi sredstvi zgradila vodovod. Redke so hiše, ki so brez napeljav. Šola kot središče kulture in nosilec napredka na vasi pa vodovoda še nima. Sicer pa nima niti stranišč.

B. M.

SPORT

Madžarski nogometaši v Sarajevu

Sarajevo, 27. aprila. — Danes opoldne je pripotovala v Sarajevo B reprezentanca Madžarske, ki se bo jutri pomerila z odgovarjajočo reprezentanco Jugoslavije. Madžarske nogometaše so pričakovali na letališču predstavniki Nogometne zveze BiH.

Trener madžarske reprezentance Caroly je v Sarajevu izjavil, da pričakuje madžarski nogometaši težko borbo, ker že pozna kakovost jugoslovanskega nogometa.

TRGOVSKO PODJETJE

»ALMA«

MARIBOR
TYRŠEVA UL. 1

DROGERIJA

na veliko — na drobno

naj živi

1. maj

vam nudi v svojih specialnih oddelkih s strokovno in solidno postrežbo: vse kemično čiste in tehnične kemikalije, droge, parfumerijo in kozmetiko vseh priznanih domačih podjetij kakor tudi lastne proizvode, gumi in sanitarno blago, galanterijo, vse Jugovinil proizvode ter PVC stranske proizvode, kot natrijev hipoklorid, natrijevo lužino, tekoči klor itd.

Tovarna volnenih
in vigogne izdelkov
MARIBORZIVEL 1. MAJ —
PRAZNIK DELOVNEGA LJUDSTVA

IZDELUJE:
VOLNE NE TKANINE
IZ ČESANE PREJE
BOMBAŽNE TKANINE
VOLNE NE TKANINE
IZ MIKANE PREJE
VOLNE NO MIKANO PREJO
VOLNE NO PREJO
VATELIN
VATO

TEKSTILNA TOVARNA »AJDOVŠČINA« — AJDOVŠČINA
razstavlja na I. Gospodarski razstavi

v Ljubljani, Titova cesta 50, od 28. aprila do 6. maja 1956 svoje najnovejše bombažne in stanične tkanine v raznih desenh

PODJETJA IN POTROŠNIKI, OGLEDJTE SI NAŠO IZLOŽBO NA RAZSTAVIŠČU V HALI »B«!

1677

Iz Ljubljane

SKUPNA SEJA GOSPODARSKEGA SVETA
IN SVETA ZA NOTRANJE ZADEVEZa zavarovanje splošno-
ljudskega premoženja

V četrtek sta se sestala na skupno sejo Svet za gospodarstvo in Svet za notranje zadeve OLO Ljubljana. Člani obeh zborov so razpravljali o prečem vprašanju gospodarskega življenja — o zavarovanju splošno ljudskega premoženja.

V obširnem in s konkretnimi primeri podkrepjenem poročilu je Tajništvo za notranje zadeve opozorilo na eni strani na pomanjkljivosti fizičnega zavarovanja splošne družbene imovine, na drugi strani pa na slab odnos do družbenega premoženja, ki se zrcali v kriminalnih dejanjih, v neodgovornem trošenju družbenih sredstev, v škodljivem trgovanju in drugih nemoralnih dejanjih, ki so blizu gospodarskemu kriminalu.

Statistike o številu kaznivih dejanj, podatki o razpisavanju z družbenimi sredstvi sicer go-

vore, da je teh pojavov manj kot jih je bilo v minulem razdobju. Vendar pa se s tempom tega upadanja nikakor ne moremo zadovoljiti. Zato moramo mobilizirati vse družbene sile pri vzgoji ljudi, ki upravljajo z družbenimi sredstvi ter hkrati za odpravljanje pogojev, ki omogočajo take pojave.

Zato so člani obeh svetov sprejeli nekaj utemeljenih sklepov, ki vodijo k hitrejšemu uničevanju tega družbenega zla. Med drugimi je omeniti predvsem naslednje predloge: Zbor proizvajalcev bo na prihodnji seji razpravljal o tem vprašanju, odborniki Zbora proizvajalcev bodo problematiko posredovali svojim volivcem, ustanovili bodo koordinacijsko komisijo prizadeletih upravnih organov, ki bi proučevala kazniva dejanja in negativne pojave v gospodarstvu in zainteresirala upravne organe za čim uspešnejšo borbo proti tem pojavom; organi delavskega samoupravljanja bodo ob vsakem konkretnem primeru gospodarskega kriminala in brezvestnega gospodarjenja razpravljali s celotnim kolektivom, številčno in kvalitetno je treba okrepiti inšpekcijsko službo.

Otroško igrišče
Miklošičevega terena

Udeleženci občnega zbora Društva prijateljev mladine na Miklošičevem terenu v Ljubljani so se pogovorili o koristni zadevi: o gradnji otroškega igrišča v Kolodvorski ulici. Na igrišču bo tudi sankališče in drsališče.

Zbranih je že dokaj igrač; nekaj jih je pionirjem našega terena prinesel že Dedek Mraz. Prostovoljci že več tednov prihajajo ob prostih urah na delovišče. Med njimi so doslej prevladovali stanovalci Doma sindikatov, po debati na občnem zboru pa pričakujejo, da bodo pri delu odsele bolj številčno zastopani tudi drugi prijatelji mladine s terena. Sodelovanje je obljubilo tudi Društvo prijateljev mladine z Resljevega terena. Zelo pridni pa so nekateri pionirji in celo cicibančki iz Doma sindikatov, ki so skoraj najbolj redni delavci na igrišču. Njihova pomoč precej zaleže, njim samim pa je delo — seveda njim primerno — v prijetno razvedrilo. Le tako naprej, pionirji in cicibani, pa boste kmalu imeli igrišče, kakršnega ni zlepa! Ker pa ste pridni, vam lahko nekaj zaupamo. Tovarišice Manico Komarovo radi poslušate v radiu, kajne? Na občnem zboru Društva prijateljev mladine je gov. Manica rekla, da ima za vas polno košaro lepih pravljic. Pripovedovala vam jih bo na igrišču, ko bo zgrajeno. »Povsod hodim pripovedovat pravljice, pa ne bi prišla na naše igrišče!« je rekla.

Na občnem zboru smo ugotovili, da je odbor Društva delal zelo požrtvovalno in uspešno, zato ni bila težava izbirati članove novega odbora, ki mu bo spet predsedovala agilna tovarišica Božena dr. Grosmanova. M. Z.

Otroka zametila požar

Ljubljana, 27. apr. — Danes okoli pol 12. ure dopoldne je začelo goreti pri posetnici Leopoldini Cerar v Stanoviščah blizu Sentrada nad Ljubljano. Njena otroka, stara 4 in 5 let, sta iztaknila vžigalice, se z njimi igrala ter pri tem zametila seno v gospodarskem postopju. Kitub dežju je ogenj naglo zajel vse gospodarske poslopje in je bila že resno ogrožena tudi stanovanjska zgradba. Zgorelo je vse seno, mnogi desek in drv. Požar je hudo poškodoval tudi kmetijske stroje. Vso živino so sosedje rešili iz hiše.

Prvi so na kraj požara prihiteli ljubljanski poklicni gasilci. Ogenj so takoj lokalizirali in rešili še stvari, ki so bile izpostavljene ognju. Posetnica je bila zavarovana. Nastala škoda znaša približno 3 milijone din.

Občinski praznik
Šentjernežčanov bo tokrat
na Vrhovem

V spomin na 2. maj 1942, ko so nad Javorovico ustanovili Gorijski bataljon, katerega prvi komandant je bil Franc Pirkovič-Cort, prvi komisar pa Tone Sušteršič-Line Zelenik, praznili so v Šentjerneju vsako leto občinski praznik. Letos ga bodo združili s prvomajskim praznovanjem na gradu Vrhovo pri Orhovici, kamor vabi občinski odbor Zveze borcev skupno z ostalimi organizacijami Šentjerneja domačine in nekdanje borce Gorijskega bataljona.

VSEMU DELOVNEMU
LJUDSTVU NAŠE
DOMOVINE ČESTITA
ZA PRAZNIK DELA
1. MAJ

KOLEKTIV PODJETJA

»Svila« - MARIBOR

Obiščite naš paviljon na I. mednarodni razstavi tekstila, kjer se boste seznanili z našimi kvalitetnimi izdelki!

Tekstilna tovarna »SUKNO«
ZAPUŽE

p. Begunje na Gorenjskem

čestita vsem svojim poslovnim prijateljem,
srodinim podjetjem in vsem delovnim kolektivom za praznik dela — 1. maj!

INTERESENTNE VLJUDNO VABIMO, DA SI V TEH DNEH OGLEDAMO NAŠE
KVALITETNE IZDELKE NA GOSPODARSKEM RAZSTAVIŠČU V LJUBLJANI!

Z MEDNARODNO
UDELEŽBO

od 28. 4.—6. 5. 1956

ELITNA MODNA REVIJA

V DVORANI KINA »UNION« OD 2.—5. MAJA
DNEVNO OB 17. IN 20. URI

Sodeluje dr. Feri Souvan z orkestrom, poje Nino Robić, za dobro voljo bo poskrbel Franc Milčinski-
Ježek. Na vsaki predstavi bo izbran eden izmed prikazanih modelov.

GOSPODARSKO
RAZSTAVIŠČE
LJUBLJANA

OBIŠČITE

25% popusta na železnici. Opozorjamo kupce na glavna komercialna dneva 4. in 5. maj.

I. Strokovno razstavo tekstila

Velika izbira modnih vzorcev! Tekstilni stroji in naprave!

DREVI PREMIERA V LJUBLJANSKI OPERI

Švarova opera »KLEOPATRA«

DR. DANILO ŠVARA PRAZNUJE 30-LETNICO UMETNIŠKEGA DELOVANJA

Dirigent ljubljanske Opere in profesor na Akademiji za glasbo, dr. Danilo Švara praznuje v tej sezoni 30-letnico umetniškega delovanja, ki jo bo praznoval drevi, s soboto, 28. aprila s premiero svoje opere »Kleopatra« v opernem gledališču. Dr. Švara je začel svojo umetniško pot sprva kot pianist, saj je študiral klavir na šoli ljubljanske Glasbene Matice in nato pri Antonu Trostu na Dunaju ter pri Malati v Frankfurtu. Istočasno pa je študiral tudi dirigiranje pri Scherchenu in bil leta 1925 angažiran kot dirigent v ljubljanski Operi. Pozneje je služboval prekinil in se posvetil študiju kompozicije pri B. Seklesu, da se je nato l. 1930 ponovno vrnil v Ljubljano. Odtlej je razvil vsestransko umetniško in pedagoško delo, tako kot dirigent in skladatelj, pa tudi kot profesor na Akademiji za glasbo, ves čas pa tudi ni opustil pianističnega udejstvovanja.

ustvarjalnosti tudi novih glasbenih prijemov.

Izmed te trojice je snovno in stilno zanimiv zlasti njegov preveč »Kleopatra«, s katerim je posegel v zgodovinsko snov in mu tako v celoti dal obeležje zgodovinske opere. Ker je Švara tudi v glasbenem smislu od nekdaj mikala modernistična smer, je prav v zgodovinski operi našel najbolj primerno področje za uveljavljanje svojih prvinskih glasbeno-dramatskih nazorov, čeprav v kompoziciji navzlic svojih moderni orientaciji ni šel v

moderne glasbene tendence omejit na zmernost mero in tako ustvaril s »Kleopatrom« opero, ki je imela že ob svoji prvi uprizoritvi l. 1940 tudi pri občinstvu razmeroma viden uspeh.

Usodo zgodovinske egiptanske kraljice Kleopatre je Švara v svoji operi v nasprotju z drugimi oblikovalci tega sižija (Händl, Massenet, Graun) hotel obdelati kompleksno, zato jo je povezal tako s Cezarjevo kot tudi z Antonijevo. Opera je tako razdeljena na dva dela in devet slik. Prvi del slika Cezarja in Kleopatru od Cezarjevega prihoda v Egipt do Cezarjeve smrti v Rimu ob marčevih Idah, drugi del pa prikazuje Kleopatru z Antonijem do njune katastrofe in samomora. Zgodovinski lik lepe in oblastiželjne vladarice je vsekakor tudi dramatsko zelo zanimiv, zato je kot nalašč primeren za operno upodobitev.

V razvoju ljubljanske Opere si je Švara pridobil mnogo za slug tudi kot dirigent, saj je v tridesetih letih na njenem odru našel široko vrsto opernih uprizoritev, ki so imele vse svojski pečat njegove osebnosti. Vse Švarove predstave so tehnično precizno naštevirane in razodevajo v njem temeljitega poznavalca vseh podrobnosti glasbene partiture. Njegov repertoar v ljubljanski Operi navaja 46 opernih del, izmed katerih jih je mnogo našteviral tudi po večkrat.

Uprizoritev »Kleopatre« je zdaj vnovič pripravil sam avtor, režijo in sceno sta prav tako kot leta 1940 prispevala režiser Ciril Debevec in scenograf inž. Ernest Franz, kostume je zasnovala Alenka Bartl-Serša, koreografijo prof. Pina Mlakar, zbor pa je našteviral Jože Hanc. Naslovno vlogo Kleopatre bo pela Vilma Bukovčeva, Cezarja Samo Smerčok, Antonija Miro Brajnik, Ptolemaja Ladko Korošec itd.

Premiera bo izven abonmaja, interneta proslava slavljenčevega jubileja pa bo v Operi na dan premiere ob 11. uri dopoldne.

v svojem Klubu mešan pevski zbor. To je gotovo vsaj po večini tista mladina iz dolin spod Peco in Uršlje gor, ki jo daje univerza mlada ravenska gimnazija. Pojo pesmi starih koroških vzhajar in bukovnikov, deklamirajo in v pripovedi obujajo starostnosti svoje dežele. Njihov dirigent je prof. Luka Kramolc. Treba je poznati tisti svet tako trpke lepote in poezije, ki se je spetel skoraj niti ne zavet, potem pa te prevzame in neizbrisno zaživi v tebi, da človek razume, zakaj se mora ta mladina, kadar je zdoma, neprestano vsaj v mislih vračati v svoj kraj, k svojim ljudem, vsaj v pesmi vzdrževati stik z njimi. Že to bi bilo polnaslo njihovega dela. Sedva pa so pesmi, ki jih pojo, večidel iz Zilje, Roža, Podjane, nas spominjajo na slovenski koroški življenjski zamestju, in to je tisto, čemur je posvečena osnovna, najpomembnejša misel njihovih nastopov.

J. Zagorc

Zapisek ob koncertu slovenske koroške narodne pesmi

Raz sicer v pesmih, ki jo pojo, običajih, o katerih marvajo, v mnogem odražajo še tiste patriarhalne, zaostale družbene razmere, v katerih so koroški Slovenci živeli pač stoletja. Tako j v tem gradivu marsikaj, kar nas danes ne zanima več, kar se nam zdi, če že ne tuje, pa vsaj preživelo, a aktualno. Naloga prav koroških akademskih študentov bi bila, ustvariti sebi in nam živ, sodoben odnos do tega častitljivega ljudskega blaga, razvijati ga nadešemu času primerno, storiti ga plod-

nega za bodočnost, ne l v smislu muzejskega ohranjanja, ampak žive kulturne rabe.

Nastopili so na nedavni Akademiji v proslavo 25-letnice Kluba koroških Slovencev v Ljubljani, na kateri sta sodelovali tudi moški pevski zbor tega Kluba pod vodstvom Hanzeja Novaka in ravnatelj ravenske gimnazije dr. Franc Sušnik z lepo uvodno besedo. Na privedni je bil posebno počastjen dolgoletni predsednik Kluba koroških Slovencev dr. J. Felahar, ki mu je bila podeljena diploma častnega člana.

R. Ajlec

FILIP BERNARD — šestdesetletnik

Filip Bernard zavzema med slovenskimi glasbeniki svojevrstno mesto. Glasbeni študij je začel doma pri svojem očetu Nikolaju, ki je bil kapelnik jeseniške delavske godbe. Študij je nadaljeval v Kaplenstvu, Dunajskem Novem mestu, na Dmnu in na ljubljanskem konservatoriju. Po prvi svetovni vojni je po dveh letih fronte prišel v Maribor k vojaški godbi, kjer je postal kmalu kapelnik. Tu je pričel skladati svoje prve skladbe (koračnice, priredbe Vilharjevih samospevov za orkester, Elegije, Nocturno itd.) Med zadnjo vojno je živel v Ljubljani, odkoder je šel v partizane, kjer je vodil zbor v raznih enotah in predaval glasbeno teorijo zboru »Srečko Kosovel«. Po osvoboditvi se je nastanil v Mariboru, kjer je bil nekaj časa tajnik Opere in dirigent, pozneje v pokopju pa je prevzel vodstvo železničarske godbe Svobode Tabor.

Doslej je napisal deset simfoničnih del, dve scenski glasbi (Matček in Mesto mojstrov), več pesmi za zbor in glasbo k filmu »Partizanski dokumenti«, ki jo je pozneje predelal v koncertno suito. Bernard je napisal tudi mnogo popularnih sklad. Znanе so zlasti njegove priredbe narodnih pesmi.

Mariborska filharmonija in Društvo opernih in simfoničnih orkestrrov v Mariboru sta priredila jubilejnu na čast koncert, v čigar prven delu je izvajal orkester pod vodstvom Jakova Cipejla štiri Bernardove skladbe: Suito (Preludij, Zalna koračnica, Scherzo), Barcarolo za violino in orkester, fanta-

IZ NAŠIH KINO DVORAN

»Ona je vedela, kaj hoče«

Ameriški barvni film. Režija: Frank Tashlin. V glavnih vlogah: Dick Powell, Debbie Reynolds, Ann Francis. Distribucija: Croatia, Zagreb.

Nedolžna komedija v barvah, ki ne bo nikogar spravila v slabo voljo. Blizu humoristi in račun hollywoodskega načina življenja. Vendar je ostalo vse nekje na polovici. Toda kljub temu je to eden izmed najbolj zabavnih filmov na našem sporedu.

Filmski scenarist štiti mlado dekle pred policijo, in da bi jo obvaroval pred nadaljnjimi težavami, se z mladotletico celo poroči. Nova, nadarjena igralka Debbie Reynolds, ki je pokazala mnogostranski talent, doživi to znano, že velikokrat rabljeno pygmalionsko usodo. Prav njena igra dvigne vrednost filma.

»Hondoo«

Ameriški barvni film. Režija: John Farrow. V glavnih vlogah: John Wayne, Geraldine Page, Ward Bond. Distribucija: Croatia.

Običajen western, po starem kopitu kot večina ameriških filmov tega žanra. Med kavbojstani, ki smo jih videli zadnje čase (Cimaronova rožica, »Pot v Cariboo«), in »Hondoo« je, čeprav so vsi brez umetniških in idejnih kvalit, vseeno majhna razlika. Medtem ko nista filma »Cimaronova rožica« in »Pot v Cariboo« niti v obrtniškem pogledu neoporečna, je »Hondoo« vsaj po tej strani na zadovoljivi višini. Posebno igro cele igralske ekipe z Johnom Waynom na čelu ne gre podcenjevati. Vse pa je seveda v pravem klasičnem stilu westerna: streljanje, cele gomile mrtvih (Indijance pobijajo kar na tekočem traku), itd. itd. JAR

Premiera v Mestnem gledališču

Mira Sardočeva in Laci Cigoj v igri Garcia Lorce »Mariana Pineda«, ki je sinoči doživela svojo premiero v ljubljanskem Mestnem gledališču.

DRAGOCENA KNJIGA O PARTIZANSTVU V SRBIJI

»KRINA LISTJU«

MIRKO MILOJKOVIĆ: KRV NA LIŠČU. NOLIT — BEOGRAD 1956

Epopeja narodnoosvobodilne vojne v vsakim dnu dobiva čedalje več pisateljev in kronistov. Prve dni po vojni smo dolgo čakali, da so udeleženci vojne prišli za pero in opisali velike dneve, ki jih je naše ljudstvo preživljalo od 1941 do 1945. Zdaj se ne moremo pritožiti, da takšne memoarske in kronistične literature nimamo. Toda nihče ni dosegel tako tople in skrbno opisane partizanskega vojskovanja v Sumadiji. Knjiga zapiskov Mirka Milojkovića o partizanskem vojskovanju v Sumadiji je izšla nedavno, vzbudila veliko zanimanje in doživela najpogostnejšo kritiko. Doslej smo imeli Colakovičeve Zapiske, Dudičev in Dedičev Dnevnik, Nazorjeve Spomine iz partizanskega vojskovanja ter več drugih knjig — pričevanj iz revolucije, toda knjiga Mirka Milojkovića pomeni nekaj novega, izvirnega in prepričljivega o minuli narodnoosvobodilni vojni v Srbiji. Mirko Milojković se ni hotel oddaljiti od kronološkega naštevanja dogodkov, od običajnega dokumentarnega slikanja ljudi in dogajanja, pa vendar je v njegovih zapiskih dokumentarnost v znatni meri preokročena, ker so malone vsa poglavja obdelana z veliko literarno nadarjenostjo in z jasnim smislom za opise. Celo knjiga je posvečena zgodovini narodnoosvobodilne vojne v Srbiji, najslavnejšemu in najtežavnejšemu obdobju od vstaje 7. julija pa do

nemške okupacije in nedičevskoljotičevskega in četniškega divjanja. Vse to je osvetljeno v Milojkovićevi knjigi »Krv na lišču« z živimi barvami. Pisec je vsestranski obdelal razvoj osvobodilnega gibanja v Sumadiji, vse faze in mene, ki jih je preživelo gibanje v tem legendarnem kraju, vendar to ne pomeni, da je pomen teh zapiskov samo lokalnega značaja. Cetudi bi Sumadija ne bila za Srbijo tisto, kar je, bi vendar sprito načina podajanja snovi sprilo dobro zadetega vzdrušja in resničnega slikanja svetlih in mračnih strani Srbije in njenih ljudi za časa osvobodilne vojne in revolucije po pravici rekli, da je moč Milojkovićevo knjigo smatrati za najtehtnejši prikaz stanja stvari v Srbiji od začetka vstaje do dokončnega zloma okupatorjevih sil. Milojkovićevo knjigo prikazuje to epopejo v vsej njeni mnogostranosti. Epopeja izvira tako iz teksta kot iz podteksta Milojkovićevih zapiskov. Kar je lokalnega, se popolnoma izgubi in zabrisa, ker se pred bralčevimi očmi razvija veličastna in grozljiva drama. Čeprav je čvrsto navezana na življenjske in zgodovinske dokumentarne podatke, knjiga »Krv na lišču« v mnogih svojih delih ravno zato, ker je polna opisov človeške hrabrosti in trpljenja, spominja na največja dela te zvrsti v svetovni literaturi. Na bralca napravijo globok in trajen vtis, zlasti poglavja »Trije z glavami v torbi«, »Zalostna zgodba«, »V preprostem življenju«, »Oratarij in pastirji«, »Slabši od janičarja«, »Ponočni popotniki«.

Prej objavljeni dnevnik, zapiski in kronike so opisovali samo prve dneve vstaje v Srbiji. Milojkovićevo knjiga pa je globoko zajela celotno obdobje od 1941 do 1944 in bo zanimiva ne samo za bralce v Srbiji, temveč tudi za bralce iz vseh krajev Jugoslavije.

Nikola Krsmanović

Nove knjige in revije

Prejeli smo:

JOSIP JURČIČ: ZBRANO DELO. Sedma knjiga. Zvezek prinaša več krajših Jurčičevih novelic in črtic ter Rokovnjake. Knjiga je izšla v redakciji dr. Mirka Rupla, ki je k objavljenim tekstom napisal tudi opombe. Delo je izšlo pri Državni založbi Slovenije v zbirki »Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev«.

AVGUST KUHAČ: RACIONALIZACIJA, podnaslov: Pojmi in ukrepi za povečanje storilnosti dela v industriji in obrti. Knjiga je poljudno pisana, plod osebnih izkušenj avtorja, in skupa podati neko osnovo v splošnih prizadevanjih za dvig življenjskega standarda. Delo je izšlo pri mariborski založbi Obzorja.

ANTON FLEGO: SADIJARSTVO. Delo je izšla založba Kmečka knjiga kot učenik za kmetijsko-gospodarske, kmetijske in sorodne šole. Knjiga je odobril Svet za prosveto in kulturo LRS.

TURISTICO — GOSTINSKI SLOVAR. Slovar je štirijezičen prirejen za slovenske gostince in nemške, francoske in angleške goste, oziroma goste, ki se poslužujejo enega izmed teh treh jezikov. Slovar so sestavili Nada Matičič, Valter Brez, Niko Kureti, Jože Rankel in Jože Topink. Izdala pa ga je Državna založba Slovenije.

KNJIGA 56. STEV. 2-3. Številka prinaša: razmišljanje »O literarnih nagradah, kratek pregled založniške dejavnosti Kmečke knjige v preteklem letu, dalje članek o dejavnosti Državne založbe Slovenije, kar zadeva prevode iz jugoslovanskih literatur, nekaj kratkih recenzij in pregledov najnovejših publikacij, knjižne zanimivosti in bibliografije.

LITERATUREN ZBOR, STEV. 1 — SKOPJE.

SODOBNA PEDAGOGIKA, šte. 1-2. Razprave: dr. Milos Zankov: Osnovni namen in družbene naloge obveznega šolstva, dr. Vlado Schmidt: Slabosti našega pedagoškega mišljenja, dr. Danilo Viher: Rast učencev in zahteve šole, Marvici Zgonik: Geografska ekskurzija, Dana Petrović: Razvojna pot slovenskega mladinskega šolstva, in Stane Mihelič: Nekaj pripomb k članku A. Podjavorka »O poniki branja v osnovni šoli«. Razen omenjenega prinaša številka še več kratkih zanimivosti in beležk pod rubriko »Doma in po svetu«.

POZIV JAVNOSTI

Kdor kaj ve o Jos. Reslju, iznajditelju ladijskega vijaka, zlasti o njegovem delovanju v Peterjih (1817-1820), naj o tem poroča Tehniškemu muzeju Slovenije, Ljubljana, Poštni predni 219 (ali Parnova 57/III), ki bo izdal knjigo o Reslju za stoletnico njegove smrti. Zlasti bi bili zaželeni podatki o nekem kazenskem nalogu novomeškega okrožnega glavarja proti Reslju, ker je poginjal na Krki pri Kostanjevici čola na vijak proti vodnemu toku. O tem nalogu je bil poročal neugotovljen slovenski list. Nadalje je Reselj deloval v Trstu, Trnovskem gozdu, na Panovu, Kobariških gozdovih itd.

Rudi Gorjup v Mali galeriji

Rudi Gorjup sodi po svojem slikarskem izrazu, kot ga kaže razstava oljnih podob v Mali galeriji, v generacijo slikarjev, ki so živeli v malem okolju svojih razmer, tam pridno delali in iskali svoj, čisto slikarski odnos do obdajajočih jih narave, brez predtenzij na ekstravagantno, toda brez površnosti in nezanimivosti. Gorjupu prav gotovo ne bi škodilo, če bi svoji paleti naložil še težje naloge, saj jih je vsekakor zmožen rešiti, a trenutno govore njegova dela o tem, da nima niti najprimernejšega ateljeja, kot se kaže v motivih, saj se zdi, da je s to razstavo izčrpana njegova motivika in se bo v bodoče lahko le ponavljal, ali pa zašel v skonstruiranost.

S kosmičasto ploskovito tehniko nanašanja predvsem svetlih barv je Gorjup dobro ujel predvsem zimske pokrajine in z ne manj občutja morske pejzaže. Od tu do čistega tihožitja beleži izseke našega zastarelega interierja, a se pri tem malodane utruja. Tako so tihožitja le še reševanje slikarskih vaj in nanašanje barv, ne pa resen problem. Niso slaba ta tihožitja saj slikar obvlada svojo obrt, a več je dosegel kot krajinar.

Pričujoča razstava je v glavnem ponudba javnosti in gotovo je, da bo marsikatero stanovanje pridobilo na elegantni domačnosti s katerimkoli njegovih platen. Zračna in svetla, a po občutju hladna, z ustrežajočo barvitostjo in urejenim osnovnim tonom, so brez dvoma danes simpatična ne samo velikemu delu občinstva, temveč tudi tisti struji slikarjev in teoretikov, ki se načelno ogre-

zlatarna
»Celje«

Izdelovanje zlatega in srebrnega nakita
ter srebrnega jedilnega pribora

Kolektiv čestita vsem delovnim ljudem
za delavski praznik, 1. maj

VSEM D' VNIM
LJUDEM ČESTITAMO
ZA PRAZNIK 1. MAJ

KOMBINAT

LESNOPREDELOVALNE
INDUSTRIJE - LOGATEC

čestita

za delavski praznik

1. maj

vsem delovnim ljudem

in jim želi še mnogo

delovnih uspehov!

SPORT IN TELESNA VZGOJA

PRED SKUPSCINO PLANINSKE ZVEZE SLOVENIJE

Alpinisti: STRM VZPON

V sestavu Planinske zveze Slovenije, ki bo imela danes in jutri na Smarjetni gori svojo redno letno skupščino, deluje tudi komisija za alpinizem. Le-ta skrbi za delo in razvoj številnih alpinističnih odsekov po posameznih planinskih društvih. Zato ne bo odveč, da se tokrat ozremo tudi na dejavnost te komisije oziroma na redno letno skupščino alpinistične komisije, ki jo je komisija pripravila za skupščino Planinske zveze Slovenije.

RAZVOJ JE TERJAJ SVOJE

Takoj po osvojitvi so se formirale prve plezalne skupine, in sicer na Jesenicah, v Ljubljani in Mariboru, kmalu za njimi pa tudi v Trzinu in Kamniku. Povezava med temi skupinami ni bila ravno najboljša, zato se je pokazala potreba po organu, ki bi skrbel za delo razcepljenih plezalnih skupin in povezal njihovo dejavnost. S tem namenom je bila leta 1947 ustanovljena komisija za alpinizem pri glavnem odboru Planinskega društva Slovenije. S tem so bili postavljeni temelji za organizacijo in razvoj alpinističnih odsekov, ki jih je bilo iz leta v leto več. Tako so bili ustanovljeni alpinistični odseki v Kranju, Celju, Mojstrani, na Jezerskem ter Radovljici.

TUDI MLADINA

V alpinistične odseke pa se je vključevala tudi mladina. Le-tej je bilo treba dati osnovno polno alpinistično tehniko, zato so odseki v društvih in pa tudi republiška komisija priredili več tečajev, ki jih je bilo doslej 192. Tečaj so bili letni in zimski. Finančno pa so organizacije teh tečajev podpirali društva in tudi Planinska zveza Slovenije je prispevala v okviru svojih možnosti.

Mimo tečajev pa so odseki izvedli tudi številne plezalne šole in eno ali večredne vaje za začetnike. Grmada, liski vintgar, Možakinja, Boben itd. so postali kraji, kjer so mladi alpinisti dobili prve izkušnje iz plezalne tehnike.

DOBRI SADOVI

Številne alpinistične plezalne šole, treningi ter tečaji in tabori so pozitivno vplivali na porast članstva, vse skupaj pa tudi na število letnih in zimskih vzponov. Na splošno lahko ugotovimo, da je bilo največ vzponov

leta 1950 in 1951. Vsakokrat jih je bilo okrog 1700. Naslednji dve leti pa je bilo vzponov vedno manj, in sicer 1952 okrog 300, leta 1953 pa 1157. Toda ta padec je bil le kratkotrajen. Že na naslednje leto se dvigne število na 1475 vzponov, lani pa celo na 1522. Na te spremembe je v glavnem vplival padec in porast števila članstva v naši planinski organizaciji.

Ko že govorimo o vzponih, pa moramo poudariti, da tudi število težjih vzponov stalno narašča. To dokazuje, da se kvaliteta naših alpinistov vedno bolj dviga.

DOMA IN V TUJINI

Komisija za alpinizem je finančno podpirala številne alpinistične odprave in tečaje v domačih in tujih gorah. Naši alpinisti so izvedli precejšnje število težkih vzponov v centralnih alpih. Ti vzponi so bili dobra priprava za naše alpiniste za najvišje alpinistične podvigove. Tako so naši alpinisti po strmih vzponih, ki ga je napravil slovenski in po njem jugoslovanski sistematično gojeni alpinizem, v teh povojnih letih postali enakovredni najodličnejšim alpinistom v tujini, ter bi jim lahko zaupali tudi težje naloge.

V letošnjem letu pa se bodo naši alpinisti odpravljali predvsem na naša gorovja. Alpinistično bodo obdelali Prokletije, Durmitor, Prenj, Čvrstno in druge gore, kar bo vsekakor koristilo naši alpinistični skupnosti. Daljina želja naših alpinistov pa je še vedno

VZPON NA HIMALAJO

Skupščina Planinske zveze Jugoslavije na svojem zadnjem zasedanju sprejela sklep, da se organizira jugoslovanska alpinistična odprava na Himalajo. Za vodjo te odprave je bil določen dr. Potočnik. Priprave so bile že v polnem teku, toda sedaj je stvar spet zamrla, in sicer zaradi pomanjkanja finančnih sredstev, pa tudi zaradi nekaterih nepotrebnih nesoglasij. Če pa, da do te odprave letos vsekakor ne bo prišlo in bodo naši alpinisti letos naredili le nekaj vzponov na Kavkaz in v Tatre (CSR).

Ob zaključku pa lahko ugotovimo, da je naš alpinizem v zadnjih letih napravil vsekakor precej napredka, tako v pogledu množičnosti kot kvalitete, zato pričakujemo, da bo ob danih možnostih naša zastava zaplapolala tudi na najvišjih gorah sveta.

E. G.

V NEDELJO BOKSARSKI DVOBOJ

Ljubljana: Maribor

Boksarji so nas v zadnjem času povsem upravičeno razočarali. Od zadnje prireditve med Odrdom in Pulso je minilo že dlje časa, zato pa je nastala praznina. Ljubljanski boksaški odsek pridejo na svoj račun.

Konec koncev pa so se vendar razgibali in pripravili prav v čast 1. maja - dvoboj med reprezentancama Maribora in Ljubljane.

Dvoboji med Mariborčani in Ljubljancami so bili vselej privlačni, toda Ljubljanci so se jih hoteli nedavno znebiti - vsaj tako so nekateri menili. Na srečo pa je bil Mariborčan na vzponu v spoznanju z Brankom in Mariborom ter z Odrdom organizirala ta dvoboj.

Zanimivo je bilo pogledati za kulise priprav na ta dvoboj. Predstavniki obeh reprezentanc se resno pripravljali in hoteli čim več pokazati. Ljubljanci bi se radi odločili Mariborčanom v laniški poraz, oni pa menijo drugače in bi radi ponovno slavili zmago.

Po informacijah, ki smo jih dobili, bo ljubljanski reprezentanec sestavljal v celoti izbrano moštvo Odrda, medtem ko bodo nastopili v mariborski reprezentanci boksaški »Mariborci« in Branka.

zentanci boksaški »Mariborci« in Branka.

Kdo se bo skratka pojavil v nedeljo na Taboru v ringu? Od ljubljanskih so znani imena: Prešeren, Biten, Pavliš, Drakulič, Eršič, Mencej, Lado in Feri Slavčič. Tivadar in Košič, med Mariborčani pa bomo videli znane Kajzerja, Hauptmana, Meška, Klemenca, Kousa, Kovača, Sibilo, Pukiša, Periška, Damjanoviča in Vojnoviča.

Morda bo prišlo do kakšnih sprememb, ker vodstvi obeh reprezentanc držita v tajnosti pravi sestavi obeh moštev. Toda vsekakor bo ta mednarodni dvoboj nad vse zanimiv in bo prav gotovo privabil v veliko dvorano na Taboru ob 10.30 veliko gledalcev.

VESTI IN DOGODKI

Revija mladih nogometašev

Kdor hoče videti kvaliteto predstav nogometaških mladih nogometašev, naj se poda v torek 1. maja in v sredo 2. maja na Stadion ob Litovi cesti, kjer bo na sporedu zares zanimivo tekmovalje mladinskih enajstletnikov v počastitev 1. maja.

Na turnirju bodo sodelovala moštva Odrda, »Ljubljane«, Domžale, Svobode, Slovana, Krima, Ilirije in Papirnarja.

Tekmovalje se bo začelo v torek ob 15.30, nadaljevalo pa v sredo ob 8. uri zjutraj in ob 15.30 popoldne.

V DOMŽALAH

NOVO ŠPORTNO DRUŠTVO

V Domžalah je bil ustanovljen občni zbor novega športnega društva, ki se bo imenovalo »Domžale«. Društvo bo vse sekcije razven TVD »Partizana«, ki pa bo tesno povezan z novim športnim društvom. Glavna naloga le-tega bo, da vključi kar največ mladine. Za predsednika je bil izvoljen Miha Pavlič.

REPUBLIKA POLFINALNA TURNIRJA

Prijava do 4. maja

V soboto, 5. maja, se začne v Ljubljani in Mariboru morda Slovenski Bistriki, letošnji republiški polfinalna turnirja za posamezno prvenstvo Slovenije. Na ljubljanski turnir so povabljeni moštvi kandidati: Bajec, Kržišnik, Vospersnik, Krivec, Njegovan, Trampuš, Siska, inž. Sikošek, Milnar, prvotekmovalci: Škerlj, inž. Levčič, Brizelj, inž. Volk, Zenva, Zandar, drugotekmovalci: Sila in Zorman.

Na mariborski turnir so avršeni moštvi kandidati: dr. Nemec, Mišura, Kočvar, J. Tomšič, Cuderman, prvotekmovalci: Mavrič, Krulc, Kukovec, dr. Smigovec, Korošec, dr. Berce, B. Fajon, inž. Čisar, drugotekmovalci: Ačko, Kitak, Režonja in Čerpanjak. Prijave sprejemata do 4. maja šahovska zveza Slovenije za ljubljanski turnir, in Mariborski okrajni šahovski odbor za turnir v Mariboru.

OBJAVA

Drsalci klub Ljubljana obvešča vse drsalske in kotalkarske, da bo v nedeljo, 29. aprila ob 10. uri popoldne šestanek zaradi prvomajске parade in treninga na kotalkalskih. Na šestanek naj pridejo tudi občerniki.

Z ozirom na praznovanje 1. in 2. maja 1956 objavlja Trgovinska zbornica za okraj Ljubljana po pooblastilu Sveta za gospodarstvo OLO Ljubljana glede poslovanja trgovin na področju OLO Ljubljana, naslednje:

1. Trgovine vseh strok morajo biti v soboto, dne 28. aprila odprte tako, kot v ostalih delovnih dneh v tednu, t. j. dopolnele in popolne.

2. V ponedeljek, dne 30. aprila, so trgovine odprte samo od 8-13; popoldne pa so odprte le trgovine tistih strok, ki so dejavne ob sobotah popoldne.

3. 1. in 2. maja so trgovine zaprte.

Izjeme so: prodajalne svežega mesa, sadija in zelenjave, trafike in prodajalne goriv in maziv, za katere velja obvezna dežurna služba, predpisana za nedelje in dela proste dneve, ki je določena z Odlokom o odpiranju in zapiranju obratov biv. MLO Ljubljana (Ur. list LRS, št. 35-34) in z Odlokom o poslovalnem času trgovin, gostiln in obrtnih delavnic biv. OLO Ljubljana-Okolica (Ur. list LRS, št. 1-55).

Mlekarne in prodajalne kruha ne poslujejo na dan 1. maja, dne 2. maja pa so odprte tako, kot je predpisano v cit. odlokih za poslovanje ob nedeljah in drugih dela prostih dnevih.

3. majem prične veljati za trgovine letni poslovalni čas.

Trgovinska zbornica za okraj Ljubljana.

Uprava Ljubljanskega mlekarne sporoča, da bomo mleko za dojenčke in ostale potrošnike mesta Ljubljane delili po poslovalnicah v ponedeljek, 30. aprila od 16-18. 1. maja 1956 bodo vse poslovalnice, kakor tudi mlečne okrepčevalnice zavoda zaprte. 2. maja 1956 bo obratovalni čas tak: za poslovalnice od 6-9 dopoldne, za mlečne okrepčevalnice od 6-10 dopoldne. Dne 3. maja bodo poslovalnice zopet redno obratovalne. — Ljubljanske mlekarne.

Narodna galerija v Ljubljani sporoča, da bo ob delavskem prazniku njena stalna zbirka odprta od 29. aprila do vključno 3. maja vsak dan od 10 do 12.

Muzej narodne osvoboditve bo ob prvomajskih praznikih odprt: v nedeljo, 29. aprila, dopoldne od 9-12, v torek, 1. maja, dopoldne od 9-12, v sredo, 2. maja, dopoldne od 9-12. Od 3. maja 1956 dalje pa bo Muzej odprt: ob torkih od 9-12 in od 19-21, ob četrtkih od 9-12 in od 16-19, ob nedeljah od 2-3.

Uprava Muzeja narodne osvoboditve.

Konjska vzrejalna in športna revija Kobalica Turnišče pri Ptuj, ki bi morala biti prejšnjo nedeljo, je preložena na nedeljo, dne 29. aprila 1956 ob 14.

Narodna banka FLRJ, Komunalne banke, Združene hranilnice in posojilnice in Mestne hranilnice v ponedeljek, 30. aprila 1956 zaradi praznika dela ne poslujejo. — Narodna banka FLRJ, Centrala za LRS.

»Avtošolski promet« Celje obvešča potnike, da bodo v dnevi od 29. aprila do vključno 2. maja t. j. vodili avtošolske taksije: Dne 29. aprila vozijo vse proge po nedeljskem voznom redu, 30. aprila vozijo vse proge po normalnem voznom redu. Dne 1. maja vozijo samo tele proge: Celje—Dobriča vas, Celje—Laško, Celje—Store, Celje—Vojnik—Zreče, Celje—Kamnik—Ljubljana, Celje—Dobrna, Kozje—Brestanica—Krkovo, Smartno ob Paki—Solčava in Logarsko dolino — po nedeljskem voznom redu. Dne 2. maja t. j. vozijo sledeče proge: Celje—Dobriča vas, Celje—Laško, Celje—Store, Celje—Vojnik—Zreče, Celje—Kamnik—Ljubljana, Celje—Dobrna, Celje—Vitanje, Celje—Vransko, Kozje—Brestanica, Smartno ob Paki—Solčava—Logarska dolina in Smartno ob Paki—Gornji grad. Proge: Podsedra—Kozje—Celje, Bistrica ob Sotli—Celje, Planina pri Sevnici—Celje in Loka pri Zsmu—Celje odpeljejo.

Umrlj so v Ljubljani

Marija Vogelink, upokojenka, Marxov trg 8. Pogreb bo danes ob 14 na Zalah.

URSULA SMRAJC

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, dne 29. t. m. ob 15 uri Marijine mlinske vežice na Zalah.

Zatujoci: hčerke Marija por. Breznik, Joža, Helena, Ivanka por. Lampič, vnuki in vnukinje ter ostalo sorodstvo.

Umrlj so v Ljubljani

Marija Vogelink, upokojenka, Marxov trg 8. Pogreb bo danes ob 14 na Zalah.

URSULA SMRAJC

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, dne 29. t. m. ob 15 uri Marijine mlinske vežice na Zalah.

Zatujoci: hčerke Marija por. Breznik, Joža, Helena, Ivanka por. Lampič, vnuki in vnukinje ter ostalo sorodstvo.

Umrlj so v Ljubljani

Marija Vogelink, upokojenka, Marxov trg 8. Pogreb bo danes ob 14 na Zalah.

URSULA SMRAJC

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, dne 29. t. m. ob 15 uri Marijine mlinske vežice na Zalah.

Zatujoci: hčerke Marija por. Breznik, Joža, Helena, Ivanka por. Lampič, vnuki in vnukinje ter ostalo sorodstvo.

Umrlj so v Ljubljani

Marija Vogelink, upokojenka, Marxov trg 8. Pogreb bo danes ob 14 na Zalah.

URSULA SMRAJC

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, dne 29. t. m. ob 15 uri Marijine mlinske vežice na Zalah.

Zatujoci: hčerke Marija por. Breznik, Joža, Helena, Ivanka por. Lampič, vnuki in vnukinje ter ostalo sorodstvo.

Umrlj so v Ljubljani

Marija Vogelink, upokojenka, Marxov trg 8. Pogreb bo danes ob 14 na Zalah.

DNEVNE NOVICE

Čestitka

Marjan in Dušan Skrepu čestitajo ob rojstvu sina prijatelji.

GLEDALIŠKA

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE DRAMA

Sobota, 28. aprila ob 20: Smole: »Potovanje v Koromandijo«. Abonma red D.

Nedelja, 29. aprila ob 20: Cankar: »Hlapci«. Izven in za podeljele. Ponedeljek, 30. aprila: Zaprt.

Torek, 1. maja: Zaprt. Sreda, 2. maja ob 20: Cankar: »Hlapci«. Abonma A.

Četrtek, 3. maja: Čehov: »Tri sestere«. Abonma F.

Petek, 4. aprila ob 15.30: Smole: »Potovanje v Koromandijo«. Abonma Petek popoldanski.

ob 20: Wilder: »Naše mesto«. Abonma G.

Sobota, 5. aprila ob 20: Smole: »Potovanje v Koromandijo«. Abonma Nedelja, 6. aprila ob 20: Cankar: »Hlapci«. Izven in za podeljele.

Opazujemo na spremembo repertoarja: SNG Maribor je svoje gostovanje zaradi hude bolezni v ansamblu odpovedalo. Prosimo obiskovalce, da vrnejo vstopnice pri dnevi blagajni v Operi. Namesto gostovanja Mariborčanov je v soboto ob 20 na sporedu Smoletovo »Potovanje v Koromandijo« za abonma D, na kar posebej opozarjamo abonente reda D.

OPERA

Sobota, 28. aprila ob 19.30: Svara: »Kleopatras«. Premiera. — Proslava 30-letnice umetniškega delovanja dirigenta dr. Dana Svara. Izven.

Nedelja, 29. aprila ob 19.30: Gotovac: »Ero z onega sveta«. Izven in za podeljele.

Ponedeljek, 30. aprila: Zaprt. Torek, 1. maja: Zaprt.

Sreda, 2. maja: Zaprt. Četrtek, 3. maja ob 19.30: Svara: »Kleopatras«. Abonma H.

Petek, 4. maja: Zaprt. Sobota, 5. maja ob 19.30: Svara: »Kleopatras«. Abonma C.

Drevo bi v Operi premiera Svarove opere »Kleopatras«, združena s proslavo 30-letnice umetniškega delovanja dirigenta dr. Dana Svara. Sama proslava bo ob 11 dopoldne na odru Operi in so k proslavi vabljeni vsi častilci ljubljana.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Gledališka pasaža

Sobota, 28. aprila ob 20: Peppino de Filippo: »Ni res, pa le verjamem«. Izven.

Nedelja, 29. aprila ob 20: F. G. Lorca: »Mariana Pineda«. Izven.

Ponedeljek, 30. aprila: Zaprt. Torek, 1. maja: Zaprt.

Sreda, 2. maja ob 20: F. G. Lorca: »Mariana Pineda«. Izven.

Četrtek, 3. maja ob 20: F. G. Lorca: »Mariana Pineda«. — Abonma red Četrtek. Vstopnice so tudi v prodaji!

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Ljubljana, Mestni dom

Sobota, 28. aprila ob 20: Schiller: »Maria Stuart«, tragedija, gostovanje M. Saričeve, izven, veljajo vstopnice od 15. decembra.

Nedelja, 29. aprila ob 15.30: Schiller: »Maria Stuart«, tragedija, gostovanje M. Saričeve, popoldnanska predstava, izven, zadnjič.

»Maria Stuart«, tragedija, gostovanje M. Saričeve, zadnja večerna uprizoritev, izven.

Petek, 4. maja ob 20: Wilde: »Idealni soprog«, igra, premiera, red B. — Vstopnice so tudi v prodaji.

Sobota, 5. maja ob 20: Wilde: »Idealni soprog«, igra, izven.

Nedelja, 6. maja ob 15: Schiller: »Maria Stuart«, tragedija, gostovanje v Cnomlju; ob 20: Schiller: »Maria Stuart«, gostovanje v Metliki.

V soboto, 28. aprila ob 20 in v nedeljo, 29. aprila ob 15.30 bo zadnja uprizorjena Schillerjeva tragedija »Maria Stuart« z gostjo M. Saričeve v naslovni vlogi. Premiera Wildove igre »Idealni soprog« bo v petek, dne 4. maja ob 20. Prodaja vstopnic v Mestnem domu — rezerviranje telefon št. 32-860.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE

Marionete

Levstikov (Sentjakobski) trg Sobota, 28. aprila ob 17: Pengov-Simončič: »Zlata ribica«. — 20.30: Pengov-Simončič: »Zlata ribica«. Za odrasle.

Nedelja, 29. aprila ob 11: Milčinski: »Zvezdica Zaspanka«.

Ročne lutke

Resljeva cesta 28

Nedelja, 29. aprila ob 17: Simončič: Pengov: »Medveda lovimo«. Prodaja vstopnic za obe gledališči in vse predstave, razen za gostovanje danes od 10-12 v Upravi Mestnega lutkovnega gledališča, Resljeva c. 28, telefon 32-829 in pol ure pred predstavo pri gledaliških blagajnah.

26.

Doživetje

na Mauriciusu

43

V istem hipu je tudi René vse opazil. Samo naglo je zasukal volan. Avto je začel drseti počez. Tudi avto pokraj naju je začel drseti počez. Zaletele sva se vanj. Toda zdrsnil je v stran, udaril v kamion neke med šoferjevimi sedežem in zadnjim kolesom in podri cele svoje sladkorne trsa. Potem se je odbil, udaril v sode in se jel prevračati. Vtem ko je kamion vozil mimo naju, sem videl, kako se je drugi avto dvakrat prevrnil, se vzpel na bližnje drevo, se znova prevrnil in zagorel. Potem sem ga izgubil izpred oči... Drsela sva nazaj, na streho najinega avtomobila pa je padel sladkorni trs. Naposled sva udarila v prazen bencinski sod in nenadoma obstala.

Sedel sem nekaj časa negibno od strahu, da mi je zlomilo vse kosti. Potem pa sem obrnil glavo in pogledal Reného. Bil je bled ko zid, obraz mu je bil ves oblit s potom. Njegove roke so krčevito oklepale volan, ko da je sestavni del njega samega. Potegnil sem cigareto iz žepa in mu jo vtaknil v usta. To ga vrnilo v življenje.

Nervozno je potegnil dim, vzel z drhtečimi prsti cigareto iz ust in vprašal:

»Tisti drugi avto... kje je?«

MANNING O'BRIEN

Preden sem odgovoril, sem si prižgal cigareto. Potem pa sem rekel:

»Nekje za nama. Dvakrat se je prevrnil, udaril v drevo in se vnel. Gotovo še zdaj gori!«

René me je osuplo pogledal, ko da me ni dobro razumel.

»Toda, Michael! Ne moreva ga pustiti...«

Odprl je vrata, da bi izstopil. Jaz pa sem ga potegnil nazaj na sedež.

»Pomiri se,« sem dejal. »To je edino, kar lahko storiva. Nikar se ne razburjaj zaradi tega razbojnika. Videl sem številko avtomobila, preden sva se zaletele vanj. To je »Jaguar«, ki ga je snoči šofiral Culot.«

»Kaj...?« je vzkliknil René še zmeraj nekoliko zbezan.

»Ne gre za neprevidezno vožnjo,« sem rekel mračno. »Če je šlo za poskušne uboj...«

Ura je bila že ena po polnoči, ko sva se odpeljala iz Nouvelle France. Trajalo bi še mnogo dlje, da se ni vse odigralo pred policijsko stražnico.

Končana je bila običajna procedura merjenja sledov gum, rekonstrukcija dogodkov in podpisovanje izjav. Ves bled in razburjen šofer kamiona je potrdil najino izjavo, da je vozač »Jaguarja« odgovoren za nesrečo. Le-ta pa ni mogel zanikati obdolžitve. Ležal je na policijski stražnici pokrit z belim pregrinjalom. Polica ga je bil potegnil iz avtomobila. Bil je mrtev.

Imel je zlomljeno hrbtenico in mnogo drugih poškodb.

Videl sem njegov obraz, iznakažen in krvav. Takoj sem ga spoznal. Bil je jugoslovanski emigrant Vlanik.

Nekaj zanimivega pa sva ugotovila, preden sva se odpeljala domov: lastnik »Jaguarja« je bil polkovnik Fortescue iz Vacosa.

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO »UNION«

Ameriški barvni film

Ona je vedela kaj hoče

Tednik: Filmske novosti št. 15. — Predstave ob 16, 18 in 20. V glavni vlogi Dick Powell, Debbie Reynolds in Anne Francis. Ob 22 premiera ameriškega filma »Provinciálka«. — Prodaja vstopnic od 9.30—11 in od 14 dalje.

KINO »SOČA«

Ameriški film

KRALJICA KRISTINA

Predstave ob 16, 18 in 20. V glavni vlogi Greta Garbo in John Gilbert. Prodaja vstopnic samo od 14 dalje.

KINO »KOMUNA«: Ital. film: »Filumena Marturano«. Tednik samo pri prvi in zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Titina de Filippo in Tamara Lees.

KINO »SLOGA«: Amer. barvni film: »Hondoo«. Tednik. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi John Wayne in Geraldine Page.

KINO »VIC«: Sovjetski barvni film: »Nesmrtna ljubezen« (balet Romeo in Julija). Brez tednika. Predstave ob 15, 17, 19 in 21.

ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi G. Ulanova. Prodaja vstopnic v vseh treh kinematografih od 9.30—11 in od 14 dalje, za matinejo pa od 9 dalje.

MLADINSKI KINO LM, Kotnikova 8, predvaja za mladino ruski film: »Skrivnosti narave«. Predstave vsak torek, četrtek in nedeljo ob 10, ob 15 pa vsak dan, razen nedelje.

KINO »LITOSTROJ«: Madžarski barvni film: »Kvišku glav«. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave.

KINO »TRIGLAV«

Ameriški barvni film

Bledoličnikov sin

V glavni vlogi Bob Hope, Jane Russell in Roy Rogers. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje.

KINO »SISKA«

Ameriški barvni film

»LIDIJA BAILY«

V glavni vlogi Dale Robertson in Anna Francis. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje. Na sporedu samo še danes in jutri!

MARIBORSKE VESTI

KINO

PARTIZAN: Madžarski film: »Lilomfi«.

UDARNIK: Finski film: »15. olimpiada«.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE

Sobota, 28. aprila ob 19.30: Verdi: »Traviata«. Izven. Gostovanje Otte Ondine in Ladislava Rakovca.

Nedelja, 29. aprila ob 19.30: Verdi: »Traviata«. Izven. Gostovanje Otte Ondine in Ladislava Rakovca.

CELJSKE VESTI

KINO

»UNION«: Ameriški film: »Vijudni kapetan«. Predstavi ob 18 in 20.

»DOM«: Francoski film: »Intrigantke«. Predstavi ob 18.15 in 20.15.

IZ ŽALCA

KINO

Ameriški barvni film: »Mostišče«. Predstava ob 20.

IZ ROGAŠKE SLATINE

KINO

Ameriški barvni film: »Na daljnem severu«. Predstava ob 19.

IZ PTUJA

MESTNO GLEDALIŠČE PTUJ

Sobota, 28. aprila ob 20: Dobričanin: »Skupno stanovanje«, komedija. Premiera. Abonma red Premierski in izven.

Nedelja, 29. aprila ob 15: Dobričanin: »Skupno stanovanje«. Izven. — Na povedana predstava »Krefli odpade Turek, 1. maja: Zaprti.

Sreda, 2. maja ob 20: Dobričanin: »Skupno stanovanje«. Abonma A in izven.

Četrtek, 3. maja ob 20: Dobričanin: »Skupno stanovanje«. Abonma A in izven.

Petek, 4. maja ob 20: Ivan Potrč: »Krefli«. Gostovanje v Ormožu — Dom »Partizana«. Abonma in izven.

Predprodaja vstopnic pri trg. podjetju »Vzora«, Ormož.

Nedelja, 6. maja ob 15: Ivan Potrč: »Krefli«. Gostovanje v Gorisnici — Zadrugi dom. Predprodaja vstopnic v Kmetijski zadrugi Gorisnica.

VESTI IZ TRBOVELJ

KINO

»SVOBODA-CENTER«: Amer. film: »Kraljica Kristina«. V glavni vlogi Greta Garbo in John Gilbert.

»SVOBODA-DOBRNA«: Ameriški film: »Veliki grešnik«. Predstavi ob 17 in 19.

Z JESENIC IN OKOLICE

Zdravniško dežurno službo na Jesenicah ima dr. Avgust Tancar, Gosposvetska 23, telefon 278.

Brivsko dežurno službo ima v nedeljo, 29. aprila: Franc Debeljak, brivski salon, Javornik, Kidričeva cesta.

MESTNO GLEDALIŠČE JESENICE

Sobota, 28. aprila ob 19.30: L. Fodor: »Uspavanka«.

Nedelja, 29. aprila ob 14.30: L. Fodor: »Uspavanka«.

Vstopnice v predprodaji. Zveze z vlaki so ugodne.

KINO

»RADIO«: Premiera francoskega barvnega filma: »Imel sem sedem hčera«. Predstavi ob 18 in 20.

»PLAVZ«: Premiera ameriškega filma: »Na paški meji«. Predstavi ob 18 in 20.

»ZIROVNICA«: Amer. barvni film: »Lepotica za milijon dolarjev«. Predstava ob 20.

»DOVJE-MOJSTRANA«: Amer. film: »Pohod v džunglo«. Predstava ob 20.

Z BLEDA

KINO

Angleški film: »Povratek domov«. Predstavi ob 18 in 20.

VESTI IZ KRANJA

PRESERNOVO GLEDALIŠČE

Sobota, 28. aprila ob 20: Vajsa Ocvirk: »Tretje ležišče«. Gostovanje v Naklem pri Kranju.

Nedelja, 29. aprila ob 10: matineja po znižanih cenah: Grimm-Skufca: »Janko in Metka«.

ob 18: Ivan Cankar: »Pohujšanje v dolini Sentflorjanski«. Izven in za podeželje.

IZ DOMŽAL

KINO

Ruski barvni film: »Arena hrabrih«. Predstavi ob 18 in 20.

IZ MURSKE SOBOTE

KINO

»PARK«: Ameriški barvni film: »Poletno gostovanje«.

DROBNi OGLASI

SOFERJE C in D kategorije sprejmemo. Stanovanj podjetje nima na razpolago. Zglasite se v upravi Električne cestne železnice, Celovška cesta 164.

STANA SPASOJEVIĆ iz Samokova, občina Kuršumlija, leče svojega moža Stanoja B. Spasojevića iz Blaca. — Zadnjikrat so ga videli leta 1944.

Pozivamo vse bivše delavce in nameščence

TOVARNE ŠAMOTA V ARANDJELOVCU

da takoj pošljejo temu podjetju svoje točne naslove

zaradi prejema presežka dobička za leto 1955.

V poštev prihajajo vsi tisti, ki so leta 1955 šest mesecev delali v podjetju in so podjetje zapustili — zaradi odpovedi podjetja oziroma so odšli v JLA ali so bili upokojeni.

Vsi tisti, ki so sami zapustili podjetje, morajo imeti devet mesecev delovne dobe v lanskem letu.

Rok za prijavo naslova je tri mesece, šteto od danes. Po tem roku bodo obračunani zneski neprijavljenih oseb prenešeni v rezervni plačni sklad.

Tovarna šamota, Arandjelovac. 1583

KROJAŠKI MOJSTER

Vodovnik Slavko

čestita cenjenim strankam in prebivalstvu Zagorja za praznik 1. maj!

DOM

NARODNOG ZDRAVLJA

KRUŠEVAC

kupi

svetilko za Diatermio

tipa Philips-Metalix TSH-50, v dobrem stanju, nerabljeno, oziroma Siemens GRI

V poštev prihaja tudi nakup od privatnikov. Ponudbe pošljite na zgornji naslov.

1393

»TISKANINA«-KRANJ

TOVARNA TISKANEGA BLAGA

opozarja vse šole ustanove, družbene organizacije in delovne kolektive, da je skupinski ogled obrata možen le ob ponedeljkih in četrkih — in to le po predhodni odobritvi uprave podjetja. Pismeno prošnjo z navedbo dneva predvidenega obiska je treba vložiti vsaj 20 dni poprej.

Nenapovedanim skupinam zaradi nemotenega obratovanja ogleda ne moremo dovoljevati.

1679

Oglašujte v »Ljudski pravici«!

ZDRAVSTVENI DOM — JESENICE

razpisuje

mesto šefa računovodstva in mesto knjigovodje

Za mesto šefa računovodstva je potrebna ekonomska srednja šola in najmanj 10 let prakse v računovodstvu. Za mesto knjigovodje je potrebna ekonomska srednja šola in najmanj 5 let prakse v knjigovodstvu.

Osnovna plača po uredbi, dopolnilna plača in položajni dodatek po tarifnem pravilniku.

Pismene ponudbe, iz katerih je razvidna dosedanja praksa in šolska izobrazba, je treba poslati upravi Zdravstvenega doma Jesenice.

1676

IZŠLE SO NAJNOVEJŠE IZDAJE:

»Priročnik za pregled, analizo in potrjevanje zaključnih računov gospodarskih organizacij«

ing. Argira LAZAREVICA in Minje Jugoviča

Izdaja v latinici ~ Cena 400 din

»O zaključnem računu«

Pripravili: Borko JEVTIČ, ing. Stevan KOVAČEVIČ,

Petar VUKOBRATOVIČ in Milivoje ATANACKOVIČ

Izdaja v latinici ~ Cena 120 din

Naročila pošljite na:

»SAVREMENA ADMINISTRACIJA«

ZALOŽNIŠKO-TISKARSKO PODJETJE — BEOGRAD

Prizrenska 6 — poštni predal 479

1604

Ugodno prodamo

1,5 tonski tovorni avtomobil Chevrolet osebni avtomobil DKW

Oba avtomobila sta potrebna popravila.

OGLED DNEVNO OD 6.—14. URE V NAŠEM OBRATU RTP RADVANJE, ENGELSOVA ULICA, TEL. 38-86. 1675

Sedemdeset pisateljev, karikaturistov in fotoreporterjev izpolnjuje s svojimi duhovitimi prispevki

PETO ŠTEVILKO

književne revije za humor in satiro

»Vetrenjača«

ki je izšla 7. aprila 1956

CENA 150 DIN

Naročnina za šest števk 900 din, za 12 števk 1800 din. Po tej ceni lahko dobe bralci (zlasti knjižnice) preostale kompletne dosedanjih števk.

Administracija »VETRENJAČE«

BEOGRAD, TRG REPUBLIKE 3-IV

Poštni predal 180 — Tekoči račun časopisno-založniškega podjetja »Stožer« 1031-T-638

1411

STOLARNA, STRUGARSTVO IN SPLOŠNO MIZARSTVO SODRAŽICA

razpisuje mesto

STROJNEGA MIZARJA

s nastopom službe takoj ali kasneje. — Plača po tarifnem pravilniku oziroma po dogovoru. Ponudbe je treba poslati na upravo podjetja Stolarsna, Sodražica.

1678

Naročniki Ljudske pravice so zavarovani za primer nezgode

»VISKOZA«

PODJETJE V GRADNJI

LOZNICA

potrebuje

skladiščne liste, spiske presežkov materiala proizvodnih, veletrgovskih podjetij, podjetij v izgradnji, v poskusnem obratovanju in drugih, iz panog 114, 115, 116, 117, 119 in 120 (plinske cevi, jekleni fittingi za varjenje, tesnilni material — klingerit, keramične cevi, kisljodporni material in drugo)

1624

popravlja vse vrste osebnih avtomobilov poceni, hitro in solidno

Avtomehanika

Ljubljana, Titova 35

Ob Prazniku dela čestitamo vsemu delovnemu ljudstvu

Tovarna termoelektričnih proizvodov

BISTRICA

pri Limbušu

TELEFON: MARIBOR 26-80

PROIZVAJA:

VSE VRSTE STAVBENEGA OKOVJA IN PLOČEVINASTIH IZDELKOV ~ EMAJLIRANE ŠTEDILNIKE IN SOBNE PEČI. ELEKTRIČNI ŠTEDILNIK TOBI Z DODATNO PEČJO PREVLADEUJE NA TRŽIŠČU

NOVO UVEDENI DVOPLAŠNI KUHALNIK, JAKOSTI 2500 W, JE V VELIKO POMOČ IN ZADOVOLJSTVO GOSPODINJSTVU

NAŠ NAJNOVEJŠI PROIZVOD ABSORBCIJSKI HLADILNIK (FRIZIDER), VSEBINE 60 LITROV, JE VAŽEN PRIPOMOČEK V VSAKEM SODOBNEM GOSPODINJSTVU

DELOVNI KOLEKTIV ČESTITA VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM TER DELOVNEMU LJUDSTVU ZA PRVI MAJ!

Tobačna tovarna v Ljubljani

Kadite ljubljanske cigarete, ki so izdelane po Vašem okusu

Za Praznik dela
1. maj
čestita kolektiv

**Okrajni ljudski odbor v Kopru
Okrajni komite Zveze komunistov v Kopru
Okrajni odbor Socialistične zveze
delovnega ljudstva v Kopru**

ČESTITAJO OB PRAZNIKU DELA
1. MAJU
VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM
IN VSEM PREBIVALCEM
KOPRSKEGA OKRAJA TER JIM
ZELE MNOGO USPEHOV
PRI NADALJNI SOCIALISTIČNI
GRADITVI

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR
OBČINSKI KOMITE ZKS
OBČINSKI ODBOR SZDL
OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKI ODBOR ZVEZE BORCEV

KOPER

Čestitajo ob delavskem prazniku — 1. maju — vsem delovnim kolektivom in vsemu delovnemu ljudstvu koprškega okraja, želeč jim mnogo uspehov v nadaljnjem trudu za napredek naše socialistične domovine.

Občinska podjetja **DIVAČA**

**REMONTNO PODJETJE, PEKARNA
ČEVLJARSKA DELAVNICA**

čestitajo delovnemu ljudstvu za praznik dela — 1. maj

Tovarna čevljev

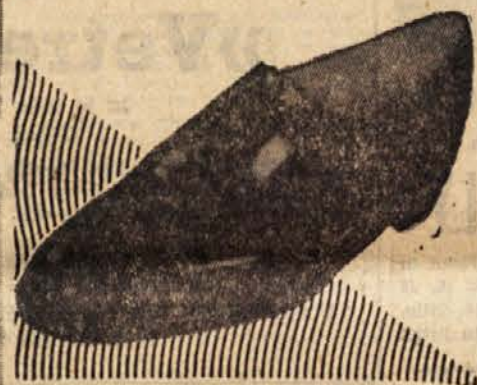
»JADRAN«

MIREN PRI GORICI

vsem delovnim kolektivom in del-
ljudem za praznik 1. maj

Tem čestitkam se pridružujejo
še trgovine:

»JADRAN« Sempeter
»JADRAN« Solkan
»JADRAN« Postojna
»JADRAN« Ilirska Bistrica
»JADRAN« Reka

DELOVNI KOLEKTIV SPLOŠNO GRADBENEGA PODJETJA

»Standard«, Tolmin

čestita vsemu delovnemu ljudstvu
naše socialistične domovine
za delavski praznik — 1. maj

**Mizarska zadruga
Podnanos**

čestita vsem svojim cenjenim od-
jemalcem in delovnemu ljudstvu
za 1. maj in se priporoča s svo-
jimi kvalitetnimi izdelki

Kmetijska zadruga Strunjan

čestita ob prazniku dela, 1. maju,
vsem svojim članom, ostalim kme-
tijskim zadrugam in vsem delovnim
kolektivom ter jim tudi v bodoče
želi mnogo uspehov

DELOVNI KOLEKTIV

Rudnika premoga Sičovlie

čestita ob prazniku dela, 1. maju, vsem de-
lovnim kolektivom in vsemu delovnemu ljud-
stvu želeč vsem čim več uspehov pri nadaljnji
graditvi socialistične Jugoslavije

KOLEKTIV
**Mesoprometa
KOPER**

čestita
ob delavskem prazniku
1. maju
vsem svojim odjemalcem
in želi mnogo uspeha
ostalim kolektivom

KOLEKTIV
ISTRA-BENZ

s sedežem v Kopru

in servisi Izola, Piran,
Umag in Novi grad

čestita ob prazniku dela
1. maju
vsem svojim odjemalcem
in vsemu delovnemu
ljudstvu

Kolektiv **Delavnice poljedelskega
orodja LOKAVEC**
pri Ajdovščini

Izdeluje vsakovrstno kmetijsko, go-
zdarsko in zidarsko orodje. Kvaliteta
odlična, cene zmerne. Se priporoča!

Za praznik dela, 1. maj, čestitamo
vsemu delovnemu ljudstvu!

**KMETIJSKA
ZADRUGA
BERTOKI**

čestita
ob prazniku delovnega ljudstva
1. maju
vsem svojim zadržnikom,
vsem ostalim zadrugam
in vsem delovnim kolektivom
ter jim želi obilo uspehov
pri njih naporu za daljnji
napredek

Delovni kolektiv

**TOVARNE
POHIŠTVA**

**NOVA
GORICA**

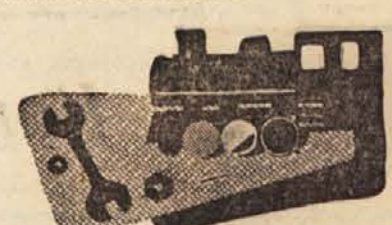

čestita vsem delovnim
kolektivom ter vsemu
delovnemu ljudstvu za
praznik dela — 1. maj

Za delavski praznik — 1. maj
čestita delovni kolektiv

TRGOVINSKEGA PODJETJA NA VELIKO
Nanos Postojna
sedež Prestranek

Delavnica
železniških vozil
»Boris Kidrič«
Maribor

obnavlja in popravlja:
parne lokomotive — normalnotirne
in ozkotirne vseh vrst, motorna železniška
vozila, klorirane salonske in ostale specialne
vozove, jedilne in spalne vagon-e, potniške
vagon-e vseh vrst, službene in poštne vagon-e,
tovorne vagon-e vseh vrst

Živel 1. maj — praznik dela!

TOVARNA PLETENIN IN KONFEKCIJE

PIK
MARIBOR

izdeluje: delovna oblačila, moško, žensko in otro-
ško perilo, volnene in bombažne pletenine ter
trikotajo

Naj živi 1. maj — praznik delavcev vsega sveta!

Trgovsko podjetje z živino in mesom

ROG
Maribor

Vasa nudi v svojih poslovalnicah:
šunkarice, tirolske salame, leone salame,
slaniške salame, lovske salame, kranjske
klobase, hrenovke, safalade, debrecinke,
prekajeno šunko, rolano šunko, kuhano —
prekajeno šunko, hamburško slanino,
prekajeno slanino ter dnevno sveže meso

Kolektiv
čestita
za praznik
dela
delovnim
kolektivom,
odjemalcem
in poslovnim
prijateljem

Avtokaroserija
Maribor

Delovni kolektiv želi vsem delovnim
ljudem ob prazniku dela — 1. maju,
mного uspehov pri izgradnji socializma!

Izdelujemo: karoserije vseh vrst in oblik
serijsko in po naročilu. Kolektiv se trudi,
da izdela čimveč sodobnih karoserij
za blaginjo delovnega ljudstva

Vsem svojim
odjemalcem
in ostalemu
delovnemu ljudstvu
čestita za praznik
dela, 1. maj
delovni kolektiv
trgovskega podjetja
s prehranbenim
blagom

HRANA, Maribor

V naših prodajalnah boste dobro in solidno postreženi
V zalogi imamo raznovrstno špecerijsko, delikatesno
in kolonialno blago ter alkoholne pijače vseh vrst

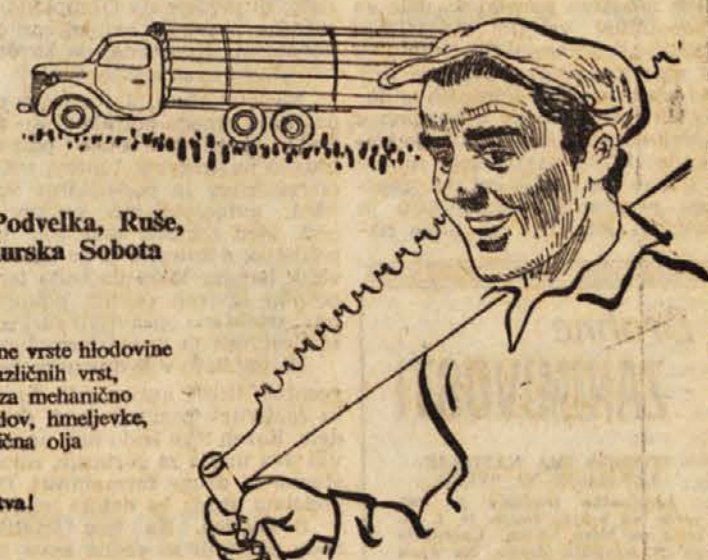
Prigovarja se delovni kolektiv

GOZDNO GOSPODARSTVO
MARIBOR

z upravami: Lovrenc na Pohorju, Podvelka, Ruše,
Slovenska Bistrica, Oplotnica in Murska Sobotna
s sedežem v Ptuj

Proizvaja vse gozdne proizvode, kot: različne vrste hlodovine
za žago, jamski in celulozni les, drogove različnih vrst,
gradbeni les, vse vrste drv za kurjavo, les za mehanično
in kemično predelavo, dugo za izdelavo sodov, hmeljeve,
vinogradiško kolje, borovo smolo ter eterična olja
različnih kvalitet

Naj živi 1. maj — praznik delovnega ljudstva!

tobak
Maribor

Trgovsko podjetje prodaja na
debele in drobne tobačne izdelke
vseh vrst iz vseh tobačnih tovarn
Jugoslavije ter poštne in takse
vrednotnice

Kolektiv čestita vsem svojim
odjemalcem
za praznik dela — 1. maj

Obrtno tapetništvo
Maribor
Glavni trg 4

vam nudimo: kupače, otomane,
šmuke, oboje in vse ostale
tapetniške dela v prvovrstni
kvaliteti in niski ceni

Kolektiv čestita vsem
kolektivom za 1. maj 1951

Kmetovalci!

Unetna gnojila, različna
sredstva, poljedelske
stroje, rezervne dele,
orodje in ostale
kmetijske potrebščine
kupite najugodnejše pri

Kmetijskem magazinu
Ljubljana

Podružnica Maribor, Meljska c. 5

Kolektiv čestita vsem kolektivom za 1. maj!

Splošno in stavbno ključavničarsko-kovaško podjetje
Maribor, Miklošičeva ulica 6

izvršuje vsa splošna in stavbna kovaška dela po konkurenčnih
cenah. Sprejme vsako naročilo v republiki

ŽIVEL 1. MAJ — PRAZNIK DELA!

Kmetijska zadruga Vuzenica

čestita vsem svojim odjemalcem in vsem delovnemu ljudstvu
za praznik dela — 1. maj

Ob 1. maju iskreno čestitajo delovni
kolektivi prodajaln trgovskega podjetja

Mo.da, Maribor

Tekstilni dom, Jurčičeva ul. 4
Moda, Gosposka ul. 20
Vesna, Gosposka ul. 23
Nada, Gosposka ul. 24
Elegance, Slovenska ul. 4
Tabor, Trg revolucije 1
Oblačilnica Dvořakova ul. 14

OPREMA

industrija lesnih proizvodov

MARIBOR

Partizanska 15 — telefon 25-43, 20-35

proizvaja: dnevne sobe, tapetirane — spalnice, furnirane
in pleskane — tapetniško izdelke: kupače, otomane in fotelje

Živel 1. maj — praznik dela!

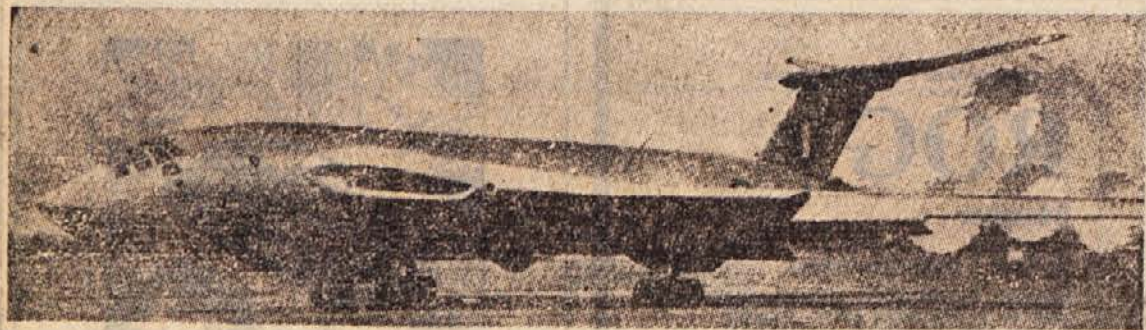
Podjetje za inženirsko tehnično gradnjo

TEHNOGRADNJE
VUZENICA — VUHRED

Gradnja hidrocentral, mostov in drugih zgradb,
ki spadajo v inženirsko-tehnično stroko
Projektiranje gradenj

Kolektiv čestita za delavski praznik — 1. maj!

Angleško reaktivno bombno letalo Victor Valiant. Letalo je pravkar pristalo na letališču. Da pa se bo lahko ustavilo na čim krajši poti, je pilot takoj, ko se je letalo dotaknilo tal s kolesi, avtomatsko sprožil štiri padala, ki so se odprla. Tako z uporomo zmanjšujejo pristajalno brzino letala. Toda to je samo ena izmed mnogih rešitev, ki se jih poslužujejo letalski strokovnjaki, da bi zmanjšali pristajalno pot letalu od trenutka, ko se dotakne vzletišča in do trenutka, ko se ustavi.

AVSTRALIJA RAZŠIRJA LETALIŠČA

da bodo kos živahnemu prometu ob Olimpiadi

Avstralsko ministrstvo za civilno letalstvo poroča, da delo za izpopolnitev velikih avstralskih letališč hitro napreduje. Kmalu bo na njih vse pripravljeno za prihod obiskovalcev letošnjih olimpijskih iger, ki bodo v novembru v Melbourneu. Ministrstvo je namenilo 177.000 avstralskih funtov za trajne instalacije kot del splošnega programa o zboljšanju in razširjavi letališč. Vse nove na-

prave bodo zlasti koristne za turiste, ki pridejo na Olimpiado. Začasne naprave, namenjene obiskovalcem Olimpiade, pa so določili 21.000 avstralskih funtov.

Na letališču v Melbourneu pričakujejo mnogo potnikov. Za dela trajne vrednosti bodo potrošili 100.000 avstralskih funtov, vstevši razširitev in podaljšanje vzletišča, avtomobilskih parkov in cest. Med časna dela sodi tudi pohištvo, s katerim bodo opremili velik hanger tako, da bodo lahko potniki iz treh velikih potniških letal istočasno opravljali carinske, zdravstvene in druge formalnosti.

Na letališču v Sydneyu pa bodo porabili 45.000 avstralskih funtov za razširitev poslopij in za druga dela. Razen tega bodo tudi upostavili dva urada za carinske, zdravstvene in druge formalnosti. Dva podobna urada bo dobilo letališče v Brisbaneu. Na tem letališču bodo potrošili za razne nove naprave 20.000 avstralskih funtov. Na letališču v Perthu bodo predvsem modernizirali poslopja. V

Darwinu bodo potrošili za dela v zvezi s hladilnimi in ogrevalnimi napravami v jedilnicah, baru in salonih 85.000 avstralskih funtov. Prireditelji računajo, da bo prispele na olimpijske igre z letali kakih 15.000 potnikov, vstevši 6000 športnih funkcionarjev in športnikov.

Cenejše in boljše leče

Skupina znanstvenikov z univerze v Bristolu je odkrila novo in mnogo cenejšo metodo za izdelavo leč za astronomske kamere. Steklarji so doslej trdili, da je kaj takšnega izključeno. Znanstveniki so potrebovali lečo v obliki skodelice, globoko blizu 30 cm. Toda stroški za optično steklo za takšno lečo, izdelano po običajnih metodah (brušenje čvrstega bloka) so bili tako visoki, da jih nobena ustanova ne bi zmogla. Tako so znanstveniki sklenili segreti 5 centimetrov debel steklen obroč, ga zviti v zaželeno obliko, potem pa strjeno steklo obrusiti in zglati. Že prej je neka tuja organizacija za znanstvene raziskave poskusila tako izdelati lečo, pa se ji ni posrečilo. Angleški znanstveniki pa so naposled dosegli uspeh.

Prvo s takšno lečo opremljeno kamero so instalirali v švicarskem laboratoriju na Jungfraujochu, drugo bodo uporabili v radioastronomski zvezdarni na stre-

UMETNI OTOK

v Severnem morju

Zahodna Nemčija bo kmalu imela sredi Severnega morja umetni otok. Na njem bo stalo 8 stebrov in štirje bodo imeli propelerje. To bo omogočilo »otoku« tudi nekakšno plovbo. Stebri ga bodo varovali morskih valov in velikega guranja. Na tem trinadstropnem »otoku« bodo zgradili meteorološko postajo. Nemški meteorologi že dolgo govorijo o takšni postaji na Severnem morju. To je bila doslej slaba stran njihovega opazovalnega omrežja. Na umetni otok pa se bodo spuščali tudi helikopterji, na njem bo laboratorij za proučevanje morja, observatorij za proučevanje življenja rib ter ladjedelnica za popravila ribiških ladij in za nujno pomoč v nesrečah na morju. Hkrati bo umetni otok plavajoči raj za poletne turiste, ki bodo imeli na razpolago naprave za vse pomorske športe.

Največji živalski vrt

Strokovnjaki hamburškega živalskega vrta Hagenbeck bodo zgradili v New Delhiju nov živalski vrt, ki bo največji na svetu. Sedanji direktor hamburškega živalskega vrta Karl Heinrich Hagenbeck se je nedavno vrnil s pogajanj v Indiji. Po načrtih in modelih uprave živalskega vrta Hagenbeck so zgradili v zadnjih 50 letih živalske vrtove v Rimu, Pragi in ZDA.

Kam?

Na sliki vidimo srečno mamo g. Claeys iz Liverpoola, ki je rodila trojčke. V rokah drži Patrico in Karla, v inkubatorju pa leži Suzana. Toda njena sreča je bila skaljena s tem, ker nima prostora, kamor bi se lahko umaknila s svojimi otroci. Tako ni mogla zapustiti bolnišnice, ker enostavno nima kje stanovati.

Drohne ZANIMIVOSTI

LONDON IMA NAJVEČJE LETALIŠČE NA SVETU

Londonsko letališče je največje na svetu. Dolgo je 4, široko pa blizu 3,5 km. Uporablja ga 28 letalskih družb. Na njem je zaposlenih 14.000 ljudi.

SE O NAJVEČJI VOJNI LADJI

Poročali smo že, da so dogradili in splovili največjo vojno ladjo, 60.000 tonsko ameriško »Saratoga«. Dolga je 315 m in imela 250.000 KS, približno toliko, kakor 100 lokomotiv. Ladja bo s povprečno hitrostjo 34 vozlov na uro. Njen krov je širok tako, da bi lahko stali na njem skupaj dve največji potniški ladji. Visoka je približno tako, kakor 25 nadstropni nebotičnik. Njena posadka šteje 3500 moških in na njej bo imelo dovolj prostora 100 letal.

AVSTRILJSKI ALPINISTI NA HIMALAJI

O novi avstriljski odpravi na Himalaje smo že poročali. Vodi jo učitelj ing. Fritz Moravec. Odprava, ki šteje 8 članov, se je odločila za plezanje na 8.045 m visoki Gasherbrum, drugi največji vrh v pogorju Harakorum. Odprava je že zapustila Karači. Njen vodja je izjavil, da bo to prvi poskus, da bi se alpinisti povzpeli na Gasherbrum. Če nekaj tednov pripe na področje, kjer bo imela prvo taborišče. Vseh taborišč bo imela 8. S končnim nasakom na vrh te himalajske gore računa sredi julija. Avstriljski alpinisti upajo, da se bodo v začetku septembra vrnili v Karači. Nosačev imajo kakih 200. Ukvarjali se bodo tudi z geološkimi raziskavami in psihološkimi reakcijami človeškega telesa visoko v gorah.

GRACE KELLY V SLUŽBI TUJE DRŽAVE

Predsednik odbora Reprezentantnega doma za protiameriško dejavnost Francis Walter je izjavil, da bi utegnila Grace Kelly izgubiti ameriško državljanstvo, ker se je poročila s monarhističnim knezom Rainierom. Demokratski nosilac je ugotovil, da izgubi ameriško državljanstvo vsak Američan, ki služi tuji vladi. Če bo obveljalo to, da je postala Grace Kelly knežinja, za uradno zaposlitev pri tuji vladi, se bo morala odpovedati ameriškega državljanstva.

KAMERA za atomski reaktor

Neka angleška tvrdka je podpisala pogodbo za izdelavo posebne kamere, ki jo bo moč uporabljati v notranjosti atomskega reaktorja v tovarni uprave za jedrsko energijo v Cumberlandu. Tvrdka je že izdelala kamero in jo poslala v Harwell, da jo bodo preizkusili pred uporabo v prvi atomski elektrarni normalne velikosti v Calder Hallu. Za kamero so morali uporabiti posebne snovi. Uspešno opravljeno delo lahko velja za veliko zmago tehnike. Kamera ima lasten vir svetlobe v obliki več vrst majhnih, toda močnih žarnic okrog leče. Zrcalo, ki ga lahko upravljajo elektronsko, dopušča poglede na vse strani. Ker bodo to opremo uporabljali tudi, ko je reaktor še nevaren, je moč kamero upravljati elektronsko na daljavo. Radioaktivni prah odstranijo s kamere, ko jo vzamejo iz reaktorja, tako da je kratko malo umijejo.

Nova merilna enota

Dr. H. T. Hammel z zoološke fakultete Kornelove univerze v ZDA je proučeval toplotne lastnosti dlake raznih živali in jo razvrstil po njeni lastnosti kot izolatorja toplote. V ta namen je dočel novo merilno enoto, imenovano clou. (Kratice iz angleške besede clouthing, kar pomeni obleko). Najtoplejšo dlako ima prerijski volk (7,6 clouov), ostala krzna imajo od 4,9 do 2 cloua. Absolutno izolacijsko število dobimo, če razdelimo razliko v temperaturi med zunanjo in notranjo stranjo krzna s toploto, ki jo izžari v eni sekundi en fus (0,009 m²) krzna.

Šest rekrutov je na pohodu po močvirni obali utonilo

Železna disciplina v ameriškem mornariškem zboru

Kako postane fant v ZDA mornar elitnega mornariškega zbora? Javi se prostovoljno, čeprav se dobro zaveda, da ga čakajo najhujše preizkušnje v življenju. Pripravljen mora biti, da stoji do vratu v mrzli vodi, ne da bi se prehladil, da ga vržejo s padalom iz letala, da dela vaje s puško na gugačji se ladji, pripravljen mora biti na naporne pohode po suhem in nikoli ne sme pomisliti, da bi se tudi v največji nevarnosti vdal. Če izpolni vse te

pogoje, lahko postane mornar, lahko se vključi v »najbolj žilave čete sveta«, kakor pravijo Američani temu zboru.

Šest rekrutov ni moglo kljubovati naporom in njihova usoda je vzbudila v ZDA splošno pozornost. Seržant McKeon je ob devetih zvečer ukazal svojemu vodju 78 mož, naj iz »disciplinskih razlogov« koraka po obalnem močvirju v Parris Islandu v državi Južni Karolini. Kolona je zašla v morskovo vodo z blatnim dnom

in na čelu korakajoči seržant je tvegaval življenje, da bi spravil rekrute na suho. Šest pa jih ni mogel rešiti. Njihova tragična smrt je silno razburila ameriško javnost. Poveljujoči general mornariškega zbora Randolph Pate je prispel z letalom in odredil strogo preiskavo. Od vseh strani so prihitali reporterji in se zanimali za podrobnosti nesreče. Senatorji so zahtevali preiskavo in se začeli zanimati za učne metode v tem zboru.

Seržantovi predstojniki sicer pravijo, da ni imel pravice v prostem času voditi rekrute po močvirni obali, na tistem pa priznava, da so takšni »disciplinski pohodi« običajni. Čustva civilnega prebivalstva pa so izrazili starši enega izmed ponesrečenih mornarjev, ko so sporočili javnosti, kaj jim je pisal sin tik pred tragično smrtjo. Pisal je namreč: »To je pekel.« Starši pripominjajo, da je bila najbolj vroča sinova želja, da bi postal mornar.

Kaj pa napoti ameriške fante, da se prostovoljno javijo v mornariški zbor, ki je ponosen na to, da je disciplina v njem železna, brezobzirna?

Ta zbor je bil ustanovljen leta 1775 predvsem kot pehota in šele v drugi vrsti kot dopolnilno mornarice. Šešasoma se je razvil v samostojen mornariški del ameriške vojske, sicer ne po številu pač pa po pomenu enakovreden kopneni vojski, mornarici in letalstvu. Prvotno je obsegal samo dva bataljona, v drugi svetovni vojni pa je 400.000 mož. Te ameriške elite čete so morale prevzeti glavno breme vseh operacij v zvezi z iskrcavanjem na Pacifiku. Na Koreji so jih uporabili povsod, kjer se je lomila fronta, in odbiti so morali tudi množični napad kitajskih čet na reki Yalu. Mornariški zbor ne pozna umika, zmeraj mora biti pripravljen na izkrcanje. Njegova privlačna moč je v tem, da fantje kot mornarji korakajo po suhem, da se vozijo na vojnih ladih po svetovnih morjih in da lahko potujejo z mornariškimi letali po zraku.

JURČEK RISE

PISE: V GRAD

RISE: JURČEK

7

Fašisti

POVOŽENA KRAVA

Vlak povoži kravo. Njen lastnik vložil odškodninsko tožbo. Sodnik je zelo vester mož. Na razpravi zastavi celo vrsto bolj ali manj nepotrebnih vprašanj.

»Krava je torej res stala na železniškem tiru?« vpraša že deseti.

Tedaj pa strojevodja mine potrpljenje. »Ne!« zakriči. »Stala je dva kilometra od proge v jarku. Ko jo je lokomotiva zagledala, je skočila s tira, jo ubrvala tja in nagnala kravo čez bližnjo njivo in na drevo, stoječe na robu njive. Potem je splezala za njo in jo zadavila.«

GA NE POTREBUJE

»Ali ne bi kupili nožička?« odpiranje pisma?« vpraša krojnikar.

»Ga ne potrebujem, saj sem oženjen z njim.«

Kot bi mignil so bili osvobojeni vsi jetniki in razoroženi vsi fašisti. Zaplenjeno orožje so partizani dali osvobojenim jetnikom.

»Krasno!« je zaploskal Jurček in se obrnil k tistemu fašistu, ki ga je prej zasliševal. Zdaj je molil roke v zrak in plašno gledal okoli sebe.

»Kje dobijo partizani puške?« se je Jurček zadržal nad njim.

Fašistu so se tako tresle hlače, da je komaj spravil iz sebe:

»Vzamejo jih, gospod Jurček!«

»Komu?« je vprašal Jurček.

»F-f-fašistom,« je zajecelj oni.

»Minerji naprejš!« je tedaj ukazal komandant. »Minirajte jetnišnico!«

Minerji so minirali jetnišnico, potegnili dolgo vzginalno vrvice in jo prižgali. »Brr-rruum!« je reklo in jetnišnice ni bilo več.

